

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Concilia Galliæ Narbonensis

Baluze, Etienne

Parisiis, 1668

Avenionense. 1337.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14646

CONCIL. AVENIONENSE. 341
figilli. Sic verum est prout continetur.
Manu propria ✠ P. Narbonensis. Datum
ut supra.

CONCILIUM AVENIONENSE
Habitu anno MCCCXXXVII.

*Statuta provincialia edita per Reverendos
Patres Dominos Arelatensem, Ebredunen-
sem, & Aquensem Archiepiscopos, cum suf-
fraganeis eorundem, in monasterio sancti
Ruffi.*

IN nomine Domini. Amen. Antiqui
patres, sanctitatis gratia præditi, tam
exemplo quam opere beatitudinis mune-
re affluentes, curam pastoralis sollicitudi-
nis salubriter exercentes, sua sæpius Con-
cilia celebrarunt, in quibus per justitiæ
regulam suis consuluerunt temporibus op-
portunis regimini ecclesiasticæ disciplinæ
.....obviarunt. Ideo nos permissione
divina Gasbertus Arelatensis, Bertrandus
Ebredunensis, Armandus Aquensis Ar-
chiepiscopi, prædictorum patrum anti-
quorum vestigijs inhærentes, ac subdito-
rum nostrorum saluti, quantum nobis ex
alto permittitur, prospicere cupientes,
de infra scriptorum Episcoporum suffraga-
neorum nostrorum præsentium ac procu-

342 CONCIL. AVENIONENSE.
ratorum nostrarum provinciarum absen-
tium consilio & assensu, videlicet nos
Gasbertus Arelatensis Archiepiscopus
cum venerabilibus in Christo Patribus
Dominis eadem gratia Petro Auraycensi,
Hugone Tricastrinensi, Iacobo Tholo-
nensi, Hugone Carpentoratensi, Phi-
lippo Cavallicensi, Iohanne Massiliensi,
Iohanne Avinionensi & Vasionensi, &
cum Arelatensis, Auraycensis, & Vasio-
nensis Capitulorum procuratoribus suffi-
cienter comparentibus, & nos Ebrede-
nensis Archiepiscopus cum Bertrando
Senescensi, Elizario Dignensi, Glandat-
tensi, Arnaudo Venciensi, & Guillelmo
Niciensi, & cum discreto viro Magistro
Iohanne Duranti Clerico intitulado in
Ecclesia Grassensi procuratore venerabi-
lis Patris Domini Gaufridi Episcopi Grass-
ensis absentis, & cum Senescensis, Glandat-
tensis, Grassensis, Venciensis, & Ni-
ciensis Capitulorum procuratoribus suffi-
cienter comparentibus, & nos Armandus
Aquensis Archiepiscopus cum Bartholo-
maeo Forojulieni, Gaufrido Regensi,
Rostagno Sistaricensi, & Guillelmo Ap-
tensi Episcopis nostris suffraganeis, &
cum religioso viro fratre Laurentio de
Sperrone Priore prioratus de Alomont
Vapincensis diocesis ac procuratore ve-

SE.
absen-
et nos
scopus
aribus
ycenti
Tholo-
Phi-
liensi
si, &
Vaslo-
is suffi-
brede-
trando
landa-
llelmo
agistro
ato in
erabi-
i Gra-
Glan-
& Ni-
s suffi-
mandu
tholo-
geni,
o Ap-
s, &
tio de
omone
re ve-

CONCIL. AVENIONENSE. 343
nerabilis Patris Domini Dragoneti Epif-
copi Vapincensis absentis, ac cum Regen-
sis, Sistaricensis, Aptensis, & Vapincensis
Capitulorum procuratoribus sufficienter
comparentibus, in loco seu monasterio
sancti Ruffi ordinis sancti Augustini,
Avinionensis diocesis, Arelatensis pro-
vinciæ supradictæ, provinciale Concilium
celebrantes, prorogata primò jurisdic-
tione de loco ad locum per nos Ebredu-
nensem & Aquensem Archiepiscopos no-
strósque suffraganeos præsentés, nobis
Gasberto Arelatensi Archiepiscopo &
Iohanne Avinionensi Episcopo & procu-
ratoribus supradictis consentientibus, ad
honorem omnipotentis Dei & præcelsæ
gloriosæ virginis matris suæ, totius cœ-
lestis curiæ beatorum, ac morum refor-
mationem, delictorum & excessuum cor-
rectionem, & animarum nostrarum &
subditorum nostrorum utilitatem, & sta-
tum ecclesiasticum salubriùs conservan-
dum, hoc sacro approbante Concilio ad
infrascripta statuta edenda seu eorum ali-
qua ordinanda, reformanda, & declaran-
da processimus ut inferiùs continetur. Pro-
testati tamen fuimus ante omnia quòd
per infrascripta statuta seu eorum aliqua
statutis provincialibus vel synodalibus seu
Ecclesiarum cathedralium vel collegiata-

344 CONCIL. AVENIONENSE.
rum olim rationabiliter edita in nostris
provinciis derogare non intendimus, nisi
si & in quantum dictis nostris statutis in-
frascriptis reperirentur per contrarieta-
tem vel aliàs obviare.

*De Missa beate Mariae semel in hebdomada
celebranda.*

C A P. I.

IN primis statuimus & communiter or-
dinamus quòd Missa de beata Maria,
additis Collectis *Ecclesiae tuae & Deus à quo*,
in die sabbati, si festum novem lectionum
non impediatur, alioquin in alia vacante
feria sequentis hebdomadae, pro pace &
tranquillitate & bono statu Ecclesiae con-
servando, & inimicis ejus ad cor & poe-
nitentiam convertendis, solemniter in sin-
gulis nostrarum provinciarum Ecclesiis ce-
lebretrur. Et ut ad conveniendum fideles
ferventiùs inducantur, singulis ad dictam
Missam venientibus, verè poenitentibus
& confessis, dies de injunctis sibi
poenitentibus misericorditer relaxamus.

*De indulgentia associantibus corpus Christi,
dum ad infirmos portatur, concessa.*

C A P. II.

SI propter Christum reverentia sancti
ejus impenditur, dignum est sacrum

CONCIL. AVENIONENSE. 345

ejus corpus coli veneratione præcipua, quod utique pro nobis in illius passionis memoriam consecratur. Statuimus igitur & jubemus quòd singuli Rectores, Priores, & Vicarij Ecclesiarum nostrarum provinciarum, civitatum, & diocesum parrochianos suos salutaribus monitis inducere studeant ut corpus Domini nostri, dum ipsum portat Presbyter in viaticum ministrandum, reverenter associent & luminum adhibitione decenter honorent; illis qui associabunt de die vel de nocte decem, qui verò cum luminaribus xxx. dierum indulgentiam ex concessione nostra, dum tamen verè poenitentes & confessi fuerint, habituris.

*De indulgentia concessa devotè intercedentibus
apud Deum pro Domino Papa & ejus
regimine prosperando.*

C A P. III.

ITEM cùm secundùm sacræ scripturæ testimonium multùm valeat deprecatio justis assidua, eò quòd oculi Domini super justos, & aures ejus in preces eorum, ut Psalmista testatur; pia deliberatione præsentis Concilij duximus concedendum quòd quisquis fidelis Christianus verè poenitens & confessus nostrarum provincia-

346 CONCIL. AVENIONENSE.
rum, civitatum, & dioecesum devotè ora-
tiones fundere & pia vota emittere cura-
verit, præsertim in Missarum solemnibus,
ante divinæ majestatis conspectum, à quo
cuncta procedunt bona, ut per suam inef-
fabilem misericordiam sanctissimum Pa-
trem & Dominum Papam regere & in sua
pacis gratia conservare ac custodire, fi-
dèmq; catholicam toto orbe terrarum
multiplicare, quilibet namque nostrum
Archiepiscoporum per totam suam civi-
tatem, & quilibet nostrum Episcoporum
per totam suam civitatem & dioecesim,
de injunctis talibus poenitentiis XL. dies
misericorditer relaxamus.

*De indulgentia concessa fidelibus audito nomine
Iesu Christi inclinantibus se devotè.*

C A P. I V.

CV M felicis recordationis Dominus
Gregorius Papa decimus per sacrum
constitutionis oraculum invitaverit quod-
libet nominis Christiani caractere infi-
gnitos, ut nomen illud quod est super om-
ne nomen, à quo non est sub cælo aliud
datum hominibus, nomen videlicet Iesu
Christi, exhibitione reverentiæ speciali
attollerent, & præcipuè dum agunt
sancta mysteria, quandocunque illud re-

CONCIL. AVENIONENSE. 347
colitur veneratione dignum devota capi-
tis inclinatione monstrarent; nos de no-
strorum subditorum salute solliciti, vo-
lumus ut singuli Rectores & Vicarij Eccle-
siarum nostrarum provinciarum & dioce-
sum ad hoc ipsum faciendum plebes sibi
subjectas efficaciter inducant. Et ut illud
lubentiùs faciant quò uberioris retribu-
tionis præmium exinde senserint proventu-
rum; nos singulis in illius gloriosi nomi-
nis memoria se inclinantibus reverenter,
utique verè pœnitentibus, eis concedi-
mus x. dies indulgentia, quotiens, ut præ-
fertur, id fecerint, salutaris.

*De claudendis fontibus baptismalibus, ne quis
in eis sordidum tradere possit.*

CAP. V.

SACRI fontes, in quibus originalis
Saboletur culpæ contagium per bap-
tismalis aquæ visibile sacramentum, coli
debent digno venerationis honore, ut nec
inde votis contrectationibus pateant, nec
intrinsecus advenientium inquinamento
sordescant. Statuimus igitur ut singuli par-
rochialium Ecclesiarum Rectores nostra-
rum provinciarum, civitatum, & dioce-
sum, in quibus sunt fundati fontes hujus-
modi, eos sic claudi cum clavibus faciant

348 CONCIL. AVENIONENSE.
& aptari, & clausos teneant & aptatos,
quòd nullus sordibus ad illos ingressus im-
mineat, potiùsque reverentia illius quod
inibi traditur sacramenti succrescat; v.
solidorum pœna quibuslibet ferenda qui
hoc contempserint agere, in opus Eccle-
siæ vel pios usus alios ad nostrum arbi-
trium cedendorum.

*De sacramento Eucharistiæ in tempore Pascha-
li à parochialibus solummodo Presbyteris
ministrando.*

C A P. V I.

ITEM desiderantes illud præceptum
generalis Concilij pro animarum sa-
lute & catholicæ fidei testimonio salubri-
ter institutum, quòd omnis utriusque sexus,
postquam ad annos discretionis pervene-
rit, reverenter recipiat ad minus in Pas-
cha Eucharistiæ sacramentum, sic à fide-
libus Christi sollicitudini nostræ com-
missis volumus efficaciter observari, quòd
nulli quæsitis coloribus & simulatis devo-
tionibus vel aliàs, dum ab aliis quàm pro-
priis sacerdotibus recipere velle se affe-
runt corpus Christi, fraudem quærentes
facere canoni, fraudent potiùs semetip-
sos, præsentis Concilij deliberatione sta-
tuimus inhibendo quòd Curati nostrarum

CONCIL. AVENIONENSE. 349

civitatum & diocesum & provinciarum nulli parrochiano suo, cujuscunque conditionis aut sexus existat, in festo Paschæ nec in octo diebus immediatè præcedentibus & octo subsequenter concedant licentiam recipiendi, nisi ex causa infirmitatis, nec etiam alicui ministrandi seu conferendi sacramentum Eucharistiæ extra Ecclesias suas parrochiales vel aliàs Ecclesias ubi per ipsos Curatos ministrari extiterit consuetum. Si qui autem Curati hujus statuti fuerint transgressores, auctoritate præsentis Concilij excommunicationis incurrant sententiam ipso facto. Prælati autem sic præsens statutum diligenter observent ut alicui, nisi ex causa rationabili, recipiendi sacramentum prædictum illo tempore alibi quàm in parrochiali Ecclesia non concedant.

*Vi beneficiati, aut in sacris ordinibus constituti,
in diebus Sabbati à carnibus
habeant abstinere.*

CAP. VII.

ITEM cùm deceat viros ecclesiasticos, præsertim beneficia ecclesiastica obtinentes, in modo vivendi sic inter homines exemplariter conversari, ut laïci eorum informantur exemplo, non autem ex Cleri-

350 CONCIL. AVENIONENSE.
corum abusu corruptis moribus deformen-
tur; statuimus quòd Clerici beneficiati, aut
in sacris ordinibus constituti, abinde in an-
tea semper in diebus Sabbati pro honore
beatæ Mariæ carnibus abstineant, nisi ex
causa necessitatis, de qua comedentium
conscientiæ relinquitur, vel nisi festum Na-
talis Domini contingat in die Sabbati eve-
nire. Contrarium facientes, pro qualibet
die Sabbati quo carnes comedere attenta-
verint, per unum mensem ipso facto ab in-
gressu Ecclesiæ sint suspensi.

*Qualiter Prelati possunt benedicere in
diocesi aliena.*

C A P. V I I I.

IT E M statuimus quòd quilibet nostrum
Archiepiscoporum prædictorum & sin-
guli Episcopi provinciarum nostrarum,
dum transitum facient per dictas provin-
cias, possint etiam in aliis diocesis dicta-
rum provinciarum populum benedicere,
ut ex hoc populi devotio augeatur, & etiam
in diocesis Arelatensi, Aquisi, & Eb-
redunensi civitatibus, exceptis duntaxat
iis & aliis locis in quibus alter ex dictis no-
bis Archiepiscopis vel diocesanus præsens
esset. Et si contingat eos in pontificalibus
celebrare vel prædicare vel facere coram se

CONCIL. AVENIONENSE. 351

prædicare, possint benedictionem episcopalem & indulgentiam concedere, ac vestes & altarium ornamenta benedicere, & calices ac altaria portatoria consecrare. Item sententiam excommunicationis vel interdicti latam ab uno, alij denuntiari & observari faciant, cum à proferente super hoc fuerint requisiti; addentes, quòd prædictæ sententiæ excommunicationis & interdicti non nisi ex justis causis, & cum maturitate, & solemniter, proferantur.

De sententia excommunicationis ab Ordinario exigente rebellionem & inobedientiam per Prælatos alios publicanda.

C A P. I X.

ITEM statuimus quòd ex quo per propriam civitatem & diocesim per Prælatum aliquem suspensionis vel interdicti sententia competenti tempore fuerit promulgata, & ibidem exigente rebellionem & inobedienciæ duritia per decem dies extiterit solemniter & publicè aggravata, ex tunc, requisito tamen proprio Metropolitanano seu ejus Officiali, & approbatam publicante seu publicare faciente dictam sententiam, licitum sit eidem Prælato auctoritate Concilij ceteros Episcopos vel Prælatos requirere ut ipsius sententias,

352 CONCIL. AVENIONENSE.
quarum tenorem & causam declaret in
scriptis, in suis districtibus servent & fa-
ciant observare, publicent & faciant die-
bus ad hoc congruentibus publicare.

*Qualiter contra illos qui excommunicationis
sententiam contemnent, exemplo per-
niciosa peragunt, procedatur.*

C A P. X.

ITEM cū censura ecclesiastica sit eo-
moderamine auri ex-
cenda, quòd officium debitum operando
non cogatur ad noxam ter-
dere quæ ad medelam & remedium est in-
ducta, & excommunicationis lata sententia
sic contra contumaces & in excommuni-
cationis sententia dormientes possint ex-
pressè à jure provisionibus aggravari, quòd
ad peregrinas adinventiones & multiplici-
ter perniosas recurrere sit tam inuti-
quàm damnosum; statuimus quòd ab in-
inantea nullus ecclesiasticam jurisdic-
tionem exercens, contra excommunicationem
ab ipsis, quantocunque tempore excom-
municationis sententiam animo sustine-
rint indurato, procedat ad faciendum
proijci lapides in domum excommuni-
cationis sententia innodati, vel faciendum
venire Capellanum indutum veste sacer-
dotali

CONCIL. AVENIONENSE. 353
dotali vel aliàs ad domum excommunicati prædicti, vel portandum literbiam seu ferret vel alia similia quæ à jure non reperiuntur expressa, sed alijs à jure provisis remedijs utatur ad pœnam contumaciam aggravandam. Exercentes autem jurisdictionem ecclesiasticam hujusmodi qui contrarium fecerint, excommunicationis incurrant sententiam ipso facto, nec subditi nostri Curati vel alij eisdem teneantur in prædictis aliquo modo obedire.

*Vt censura ecclesiastica sic exigente contumacia
exerceatur quòd nullus ultra juris
tramites abutatur.*

C A P. X I.

CETERUM abominabilis, proh dolor, sicut ad nostrum tam de longinquo quàm è vicino pervenit auditum, in quibusdam partibus inolere cœpit abusus. Nam aliqui filij Belial, qui nec Deum timeant nec homines reverentur, iniquitatem bibunt ut aquam: qui dum sententias vilipendunt, dum medicinam, quæ fuerat ad salutem, rejciunt, mortis incurunt periculum, & ad interitum suæ pravitatis exemplo nonnunquam inducunt alios & seducunt. Isti quidem in Dei opprobrium, in contemptum promulgatoris

Z

354 CONCIL. AVENIONENSE.
& sententiæ promulgatæ neglectum, non
minùs viliter quàm damnabiliter proce-
dere imò veriùs execrabiliter excedere
non reformidant; utpote dum adulteri
Presbyteri vel Prælati confingentes offi-
cium, & interdictum sibi usurpantes mi-
nisterium, excommunicationem imò ve-
riùs execrationem versa seu perversa vice
in excommunicatores seu denuntiatores
fulminare præsumunt, accensos palarum
fasciculos, aut candelas de cepto, seu car-
bones titiones ardentis in patellis, con-
chis, aut sertaginibus, vel similibus vitu-
perabiliter extinguendo. Cùm igitur talia
& iis similia in Dei vergant opprobrium
& ecclesiasticæ disciplinæ redundant con-
temptum, statuimus & sub pœna excom-
municationis districtiùs inhibemus ne quis
Clericus vel laicus, cujuscunq; ordinis
conditionis, vel status existat, rem tanta
perniciæ de cetero per se vel per alium
aut pro se vel alio attentare præsumat.
Qui verò hujusmodi saluberrimi statuti
transgressor extiterit, & infra triduum
emendam exinde competentem non exhibe-
verit, ex tunc se sciat ipso facto excom-
municationis vinculo innodatum. Loca
autem ubi hæc vel similia domino locum
sciente vel mandante vel ratum habente
vel postquam requisitus fuerit, vel episcopus

locum tenens, infra decem dies corrigere negligente, præsumpta fuerint, ecclesiastico tamdiu sit & remaneat suppositus interdicto, donec ad mandatum Ecclesiæ, quam delinquens offendit, & Prælato, quem irreverenter despexit, sufficiens & idonea satisfactio & realis emenda præstata fuerit per eundem: quam, cum in talibus non sit relaxanda vindicta, offensus Prælati minime remittere valeat ullo casu. Eisdem poenis subjacere volumus illos & illas qui vel quæ talia fieri mandaverint, vel aliàs opem vel operam aut consilium præbuerint, si rem tam detestabilem prodire contingerit detestabiliter in effectum; addito, quòd eorum posteri usque ad secundam generationem in Clericorum collegium nullatenus admittantur, nisi prius per Metropolitanum cum uno suffraganeo cum ipsis fuerit super hoc misericorditer dispensatum. Si verò Clericus beneficiatus, vel in dignitate seu perfonatu vel officio constitutus, taliter excesserit; ultra poenam laico inflictam, beneficio, si quod in provinciis nostris obtinet, sit ipso facto præsentis Concilij auctoritate privatus; non beneficiatus autem ad obtinendum ecclesiasticum beneficium sit tunc inhabilis & indignus.

*Ne ecclesiastica persone titulum jurisdictionis,
quam pacificè possederint, curiæ seculari
ostendere teneantur.*

CAP. XII.

ITEM quòd seculares domini, cujus-
cunque conditionis existant, vel Bail-
livi seu Officiales eorum, qui Prælatos
vel alios Ecclesiarum Rectores cogunt
ostendere quare merum seu mixtum im-
perium aut justitias altas, medias, vel mi-
nores tenent, licèt tenuerint pacificè mul-
tis annis, & si coram eis hoc non probe-
tur, usurpare, accipere, ac sibi applicare
sine alia causæ cognitione motu proprio
non verentur; si à talibus excessibus deli-
stere moniti neglexerint, & ad usurpandum
sine alia rationabili causa processerint,
tam ipsi quàm illi qui eis in hac parte obe-
dient, excommunicationis incurrant sen-
tentiam ipso facto.

*Vt persona ecclesiastica per nullum iudicium
temporalem in criminalibus vel
personalibus distringatur.*

CAP. XIII.

ITEM quòd nullus dominus tempor-
alis, vel iudex, seu subdelegatus episcopi

dem, cujuscunque conditionis, dignitatis, vel status existat, Clericum vel personam ecclesiasticam aut religiosam coram se super criminalibus vel personalibus citet vel citari faciat seu quoquo modo distringat, exceptis causis feudalibus in casibus à jure concessis. Quod si fecerit, & in hoc perstiterit, si infra dies octo non se correxerit, & quod incautè præsumpserit non relaxaverit, ex tunc sententiam excommunicationis incurrat.

Ut Clericus contra Clericum ante judicem secularem vel alium laicum pro facienda justitia vel inferenda violentia non recurrat.

C A P. X I V.

ITEM prohibemus statuendo, & statuimus prohibendo, ut nulla persona ecclesiastica de Clerico vel ecclesiastica persona qualitercunque conquerens super spiritualibus vel ecclesiasticis aut criminalibus vel personalibus, recurrat ad Curiam vel Principem aut Dominum alium secularem vel alium quemcunque super justitia facienda vel violentia Clerico in persona vel rebus ad eum pertinentibus inferenda, nec cum ipso vel ipsis super eisdem sine conscientia Prælati vel Officialis sui pactum aliquod inire præsumat, nec fa-

358 CONCIL. AVENIONENSE.
ctum observet. Alioqui querelam expo-
nens, vel denuntiationem faciens, & in
eis persistens, vel cum eis paciscens, &
pactum observans, à jure suo eo ipso ca-
dat, nulla alia super hoc sententia expe-
ctata; & donec super hoc ad arbitrium
Prælati satisfecerit, omni beneficio eccle-
siastico quod obtinet poverit se suspen-
sum, & ab obtinendo indignum.

*Provisio contra illos qui bona & jura Eccle-
siarum & ecclesiasticarum personarum subtra-
hant, diminuunt, dissipant, & invadunt.*

C A P. X V.

QUONIAM aliqui suis finibus non
contenti, passim aliena diripiunt,
& ecclesiasticas libertates infringere non
verentur, approbante præsentis Concilii
statuimus quòd quælibet persona secularis
aut ecclesiastica, nobilis aut alia, cuius-
cunque præminentia, dignitatis, officii,
conditionis, aut status fuerit, quæ Eccle-
sias aut Capellas, seu earum cimiteria,
hospitalia, reclusoria, domos, possessio-
nes, loca, villas, castra, census, rascos,
trezena, laudimia, vintena, lesdas, pedu-
gia, molendina, piscarias seu resclausas,
pascerias, jurisdictiones, sive alia quæcum-
que jura, sive etiam earum homines, aut

familias, animalia, seu bona quælibet im-
 mobilia aut mobilia valorem decem soli-
 dorum monetæ currentis excedentia, sive
 domos religiosas, aut hospitalia, sive re-
 clusoria, vel leprofarias quomodolibet in-
 vadere, capere, occupare, detinere, pi-
 gnorare, seu retinere gadiare per
 se vel per alium, vel inquietare quomodo-
 libet, seu turbare, necnon & qui contra
 Ecclesias, seu Capellas, aut Clericos sive
 personas ecclesiasticas, seu earum homi-
 nes, loca, villas, castra, seu mansiones,
 aut contra libertates ecclesiasticas, vel do-
 mos religiosas, aut hospitalia, sive reclu-
 soria, vel leprofarias, quomodolibet edere
 vel facere quævis statuta sive banna vel
 præconisationes aut novitates quascunque,
 sive quælibet ex prædictis directè vel indi-
 rectè violentias & molestias irrogare, seu
 eis super bonis quibuslibet ecclesiasticis
 seu patrimonialibus questas aut tallias aut
 angarias aut parangarias aut novitates
 quælibet aliquo modo imponere vel inferre,
 sive domos Ecclesiarum aut Clericorum
 aut ecclesiasticarum personarum occasio-
 ne quacunque ferendarum seu prolatarum,
 seu eorum bona quæcunque bannire, seu
 etiam vias novas aliquas ubilibet adinve-
 nire vel facere per quas Ecclesia vel earum
 villæ, castra, vel loca in pedagiis sive les-

360 CONCIL. AVENIONENSE.
dis aut quibuslibet aliis juribus possint in
aliquo diminui vel etiam pejorari, sive iti-
nera aut vias vel stratas publicas vel pri-
vatas infra limites, territoria, vel districtus
locorum, villarum, sive castrorum eccle-
siasticæ jurisdictionis auferre, vel sibi ap-
propriare quomodolibet, attribuere, seu
etiam applicare, vel terminos eorum ar-
tare præsumpserit seu attentaverit per
suam potentiam aut violentiam sive mali-
tiam, aut in prædictis vel aliquo prædicto-
rum dederit auxilium, consilium, vel fa-
vorem publicè vel occultè, nisi infra sex
dies supra iis captionis, turbationis, vel
inquietationis, sive præsumptionis hujus-
modi per emendam aut revocationem de-
bitam, seu aliàs, ut res exiget, plenè sa-
tisfecerit, excommunicationis sententia
subjaceat ipso facto. Quam quidem sen-
tentiam excommunicationis, cum de præ-
missis seu eorum aliquibus cuilibet Ordi-
nario aut ejus Officiali summarè & de
plano constiterit, ex mero officio & sine
strepitu judicij & figura volumus & sta-
tuendo mandamus executioni debitæ per
ipsum quemlibet Ordinarium seu Officia-
lem certificatum de plano mandari per
universas Ecclesias nostrarum provincia-
rum, civitatum, & diocesum, sicut vide-
rit expedire commodiùs. super quo tam

CONCIL. AVENIONENSE. 361

ingenere quàm etiam contra quascunque personas singulariter nominandas plenam habeat facultatem. Et insuper etiam ad aggravandam hujusmodi sententiam expedire. Et si dominus vel Rector civitatis, castri, villæ, vel loci alicujus, vel Officiales ejus, in prædictis vel aliquo prædictorum culpabilis fuerit, & super sex dies in excommunicatione perstiterit, civitas, castrum, vel villa, vel locus hujusmodi subjaceat interdicto. Si verò universitas deliquerit in prædictis, illi qui universitatem vel singulares personas ad id induxerint, commoverint, vel defenderint, vel singuli qui in aliquo præmissorum culpabiles fuerint, post sex dies ipso facto sententiam excommunicationis incurrant; universitas verò ipsa, nisi infra decem dies emendam fecerit competentem, ecclesiastico subjaceat interdicto. Si verò prædicta injuria per quemlibet illata fuerit, & Dominus vel Rector aut officialis, in cujus jurisdictione prædicta fuerit injuria irrogata, requisitus per Ordinarium seu Vicarium vel Officialem ejusdem vel locum tenentem vel vicegerentem aut etiam delegatum, infra decem dies satisfactionem vel emendam fieri non fecerit competentem, excommunicationem senoverit incurrisse: quam si per decem dies

362 CONCIL. AVENIONENSE.
sustinuerit, terra cui præfuerit ecclesiasti-
co subiaceat interdicto.

*Provisio contra illos qui bona ecclesiastica in-
vaserint vel quomodolibet occupaverint.*

C A P. X V I.

ITEM statuimus & etiam ordinamus
quòd quæcunque persona, cujuscun-
que gradus, dignitatis, status, vel condi-
tionis existat, quæ bona quæcunque sine
jura ad Ecclesias & personas ecclesiasticas
quomodolibet pertinentia detinet occupa-
ta, vel quæ in præjudicium Ecclesiarum
seu ecclesiasticarum personarum & jurium
earundem aliquas fecerit indebitas novi-
tates, plenè restituat, & cum effectu re-
vocet, & satisfactionem faciat infra men-
sem postquam fuerit requisita. Quod nisi
fecerit, excommunicationis sententiam se-
noverit incurrisse. Et si universitas, vel
Dominus, vel Rector, aut Officialis, fue-
rit in prædictis culpabilis, universitas illa
& locus hujusmodi, ubi prædicta seu alia
quod prædictorum commissa fuerint, si
sub ejus dominio fuerint, alioquin locus
suis ubi habuerit suum domicilium prin-
cipale, ecclesiastico subiaceat interdicto.
Universitatem autem sufficienter requisita-
tam quoad præsens propositum reputa-

mus, cum Dominus, vel Officialis, qui ibi præfuerit, nominatim expressa injuria, ut eam revocare faciat, fuerit requisitus, vel cum per tres dies dominicos publicè, dum celebrabuntur divina mysteria, per sacerdotalem parrochiam vel ejus locum tenantem de mandato Ordinarij vel Officialis ejusdem significatum fuerit quòd de injuria, novitate, damnis nominatim exprimentis satisfaciant competenter.

Ut illi qui res ecclesiasticas qualitercunque tenent, alienationem non faciant earum, sub certa pœna, sine licentia illius ad quem pertinent speciali.

C A P. X V I I.

ITEM cum quidam suæ salutis immemores, tenentes ab Ecclesiis castra, villas, domos, terras, nemora, prata, seu quasvis alias possessiones in emphyteosim, vel sub tertio feudo, dominio, senhoria, censu, servitio, pensione, vel præstatione quacunque, plerunque illas vel illa vendunt, permutant, vel donant, seu alias ignorante domino distrahunt, nulla de emphyteosi, feudo, dominio, senhoria, censu, servitio, pensione, vel præstatione, quòd ab Ecclesia teneatur, habita mentione, quinimo interdum ipsas tanquam

364 CONCIL. AVENIONENSE.
ab omni censu & servitio seu quovis
alio jure Ecclesiis debito liberas alie-
nant, nos tam saluti talia volentium at-
tentare quàm indemnitati Ecclesiarum
providere volentes statuimus quòd qui-
cunque ab Ecclesiis tenens nostris vel no-
bis subjectis castra, vel villas, domos,
possessions, vel alias res immobiles, seu
loca, vel jura, cùm ad venditionem, do-
nationem, permutationem, vel quamvis
alienationem earum vel eorum duxerit
procedendum, de feudo, emphitheosi,
etiamsi canon vel pensio propter ea non
solvatur, censu, dominio, servitio, vel
senhoria, pensione, seu quavis alia præ-
statione eisdem Ecclesiis debita, etiamsi in
alienatione de jure vel consuetudine non
illius à quo tenetur requirendo scientia
vel consensu expressam debeat facere men-
tionem. Aliàs, si aliquid prædictorum Ec-
clesiis debitorum in contractu seu aliena-
tione hujusmodi negaverit vel scienter
omiserit, incurrat excommunicationis sen-
tentiam ipso facto. Eandem pœnam incur-
rat Notarius qui scienter sine expressione
hujusmodi de contractu fecerit instrumen-
tum.

*Ne quis in loco suo retineat bona Ecclesiarum
alibi indebitè ablata.*

C A P. XVIII.

ITEM quòd loca ad quæ bona Eccle-
siarum seu ecclesiasticarum persona-
rum per violentiam manifestam seu noto-
riam injuriam sine causa probabili abla-
ta, occupata, seu arrestata devenerint,
tamdiu post decem dies ex quo signifi-
catum fuerit locorum Domino vel Re-
ctori interdicta sint & permaneant, quan-
diu bona hujusmodi ibi fuerint & com-
petentem non exihuerint emendam.

*Vi secularis potestas Clericum per ipsam captum
citò judici suo restituat, nihil exigens
ab eodem.*

C A P. XIX.

ITEM quia privilegium meretur amit-
tere qui permiffa sibi abutitur potesta-
te, attendentes quòd nonnulli tempora-
les domini, Vicarij, & alij secularis curiæ
officiales obtentu & occasione aliquarum
licentiarum ex causa eis ad certum tempus
vel simpliciter vel ad certas personas ab
Archiepiscopis vel Episcopis concessarum,
hac occasione, prout comperimus, manus
temerarias ad capiendum Clericos passim

366 CONCIL. AVENIÖNENSE.
& indifferenter aliásque personas eccle-
siasticas incurialiter & eo modo quo pof-
funt turpiùs ad majorem confufionem Ec-
clesiæ atque Cleri extendere non verentur,
quinimo ipsos fuis mancipant carceribus,
ac ibidem nonnunquam eos radi faciunt
totaliter, feu etiam mutare habitum
permittunt, ut palliare poffint excessus
fuos & illos confingere Clericos non fuiffe,
vel non effe in poffeffione clericatus feu
quafi, in fuarum periculum animarum &
enervationem ecclesiasticæ libertatis, pro-
hibemus ne à quocunq; talia vel fimilia
de cetero attententur, revocantes ex nunc
litteras fub quacunq; forma verborum
fuper hujufmodi captionibus vel detentionibus
generaliter vel fpecialiter per litteras
vel oraculo vivæ vocis vel aliàs quomodolibet
faciendis concessas. Alioquin contrarium
facientes, cujufcunq; ftatus, conditionis,
vel dignitatis exiftant, five fint laici,
five ecclesiasticæ perfonæ regulares feu
etiam fculares, hanc noftram excommunicationis
fententiam, quam in iis fcriptis præfentibus
ferimus, incurrare volumus ipfo facto;
nifi fortè in eo duntaxat cafu, cum fcilicet
eos adhuc flagrante crimine capi contingerit,
antequam ad alios actus extraneos divertant,
recta via eos ad curiam ecclesiasticam
duxerint, ac eos re-

ffituerint sine fraude. Si verò de nocte tales ceperint, debeant ultimò in crastinum, sine retentione bonorum ipsorum & læsione personarum suarum, sine requisitione alia reddere curiæ supradictæ; nec eis liceat aliquid à captis hujusmodi dono vel gratia sub colore aliquo extorquere, vel recipere gratis data. Quòd si in castris vel villis captionem hujusmodi fieri contingat, adducant ipsos ad ecclesiasticam curiam vel transmittant quantocyus sub fida custodia in expensis ipsius curiæ moderatis. Quòd si secus egerint, vel in fraudem super hoc aliquid attentaverint, eadem sententia involvantur. Et si Clericum detentum de loco ad locum mutaverint, omnia loca illa tamdiu remaneant interdicta donec Clericum captum cum armis & aliis rebus suis diocesano restituerint, & de injuria irrogata ad arbitrium diocesani satisfecerint, & ipsa sententia per ipsum fuerit relaxata.

Ut deferentibus literas pro jurisdictione ecclesiastica exercenda nulla injuria vel violentia inferatur.

C A P. X X.

CV^M justitiæ jus suum cuique tribuenti & ipsius ministris ac rei pu-

368 CONCIL. AVENIONENSE.
blica plurimum detrahatur, si processus
ipsorum ministrorum, iniquorum contin-
gat machinationibus impediri; nos vo-
lentes talium justitiæ cultum impedi-
entium cursus temerarios timore cohibere
districtiōnis ecclesiasticæ, provisione præ-
sentis Concilij duximus statuendum quod
si quis, cujuscunque conditionis aut status
existat, nuncios aut executores nostros
& suffraganeorum nostrorum, Officialium,
Vicariorum, seu eorum locatentium,
ac vicegerentium, aut alias literas
vel scripturas judiciales nostras vel suffra-
ganeorum, Vicariorum, Officialium præ-
dictorum deferentes, hac occasione ver-
berare, capere, detinere, occultare, car-
ceri mancipare, vulnerare, interficere, vel
mutilare, seu literas vel scripturas prædi-
ctas auferre, seu eas rumpere, vel destrue-
re quoquo modo, vel ablata celare, vel
deferentes compellere ad frangendum,
vel, ut eorum verbis utamur, ad man-
ducandum hujusmodi literas vel scripturas,
aut qui prædicta seu aliqua prædictorum
fieri procuraverit, aut facientibus dede-
rit auxilium, consilium, vel favorem, ex-
communicationis sententiæ, quam ex nunc
ferimus, subjaceat ipso facto, à qua, nisi
prius judici curiæ, cujus auctoritatem
contempserit, & passo injuriam, ac cere-

CONCIL. AVENIONENSE. 369
ris quorum intererit, prout excessus
atrocitas, satisfecerit, nullatenus absol-
vatur.

*Prorogatio jurisdictionis in invasores & occu-
patores ecclesiasticorum bonorum
& jurium exercenda.*

C A P. X X I.

ITEM cū quanto quis passus injuriam
in majori existit statu, tanto atrocior
injuriam judicetur, & ideo sit cautiùs & ube-
riùs providendum; statuimus ut si cui no-
strum Archiepiscoporum & Episcoporum,
Ecclesiarum nostrarum, nostrorum fami-
liarium, in personis vel rebus fuerit inju-
ria vel violentia irrogata, vel possessio seu
quasi turbata, sicut posset quilibet ex no-
bis Archiepiscopis & Episcopis & nostris
Officialibus & Vicariis & vicegerentibus
& locatenentibus eorundem procedere de
jure, consuetudine, vel statuto contra in-
juriosos, violatores, & turbatores hujus-
modi, etiamsi in propria diocesi facta es-
sent, sic etiam possint si extra propriam
diocesim & provinciam, dum tamen in-
tra nostras provincias sint commissa, sim-
pliciter, de plano, & sine strepitu & figura
judicij citare, informationes recipere, in-
quirere, diffinire, declarare, & omnem ju-

370 CONCIL. AVENIÖNENSE.
jurisdictionem & censuram ecclesiasticam
exercere ad satisfactionem sufficientem &
debitam obtinendam. Per hoc autem non
intendimus quod Ordinario præjudicium
generetur, quinimo etiam ex officio pos-
sit procedere ad pœnam debitam impo-
nendam ac etiam ad faciendum satisfac-
tionem injuriam passis, si ab eis fuerit requisitus.
Et ut prædicta omnia & singula roborari
obtineant firmitatem, nos omnes Archie-
piscopi & Episcopi & procuratores Epif-
coporum absentium super iis plenam &
expressam concedimus facultatem, ne
obijci valeat contra tales processus quod
extra territorium jus dixerit sic procedens,
quia quoad præmissa & quodlibet præ-
missorum jurisdictionem nostram & cujus-
libet nostrum vicissim inter nos proroga-
mus, vices nostras nobis adinvicem & di-
oecesarum provinciarum, civitatum, & dio-
cesum singulis cujuscunque nostrum Offi-
cialibus & locatenentibus præsentibus &
futuris in solidum committentes; universis
nostris subditis injungentes ut in præmissis
Ordinario aut ejus Officiali seu locatenen-
tibus sic procedentibus pareant & inten-
dant. Quod nisi fecerint, possit procedi
per censuram ecclesiasticam animadverte-
re in eosdem. Et nihilominus, si nos Archie-
piscopi aut Episcopi per sic procedentem

requisiti prætermiserimus suas in hac parte requisitiones aliquatenus exaudire, aut id super quo requisiti fuerimus non curaverimus perducere ad effectum; requisitus eo ipso per unum mensem auctoritate Concilij à pontificalibus sit suspensus. Statuto hujusmodi per decennium, & post aliud decennium, nisi revocatum fuerit, valituro. Ita tamen quòd per hoc sic procedenti in aliena civitate vel diocesi nullum jus aut jurisdictio in posterum ex longinquitate temporis vel aliàs post statutum proximum terminum acquiratur.

Vt excommunicati ad nullum publicum officium admittantur.

C A P. X X I I.

ITEM statuimus quòd excommunicati in Iudices, Consules, Doctores, Rectores, Potestates, Assessores, vel Notarios, vel ad alia publica quævis officia nullatenus assumantur nec etiam admittantur. Et si de facto admissi fuerint, sententia per eos vel eorum auctoritate lata, & quicumque processus per eos vel eorum auctoritate in judicio vel extra habiti, & munimenta coram eis vel per eos facta, nulla & nulli sint ipso jure. Et nihilominus quicumque, cujuscunque dignitatis, status,

A a ij

372 CONCIL. AVENIONENSE.
aut conditionis existant, si tales excom-
municatos ad aliquod officiorum prædi-
ctorum scienter assumpserint, vel assum-
ptos per alios approbaverint vel confirma-
verint, excommunicationis incurrant sen-
tentiam ipso facto. Et si requisiti per Ordi-
narium vel alium ejus nomine, hujusmodi
excommunicatos infra decem dies à tem-
pore requisitionis à prædictis officiis
assumptos non amoverint cum effectu,
loca illa in quibus ad aliquod prædictorum
officiorum assumpti fuerint, sint & tamdiu
remaneant ecclesiastico supposita interd-
cto, donec sic excommunicati à susceptis
officiis realiter & sine fraude absque aliqua
restitutionis spe, quandiu in excommuni-
catione perstiterint, sint amoti. Univer-
sitas autem, castra, vel villæ, quæ excom-
municatos & in Ecclesia publicè denun-
tios ad aliquod prædictorum officio-
rum assumpserint vel elegerint, ubi
aliàs hoc liceret, ecclesiastico sint etiam
supposita interdicto.

*Vt nullus sine superioris licentia alicui quomodo-
libet ministret toxicum vel
alia venenosa.*

C A P. X X I I I.

IT E M statuimus & sub pœna excom-
municationis districtiùs inhibemus

CONCIL. AVENIONENSE. 373

aliquis apothecariorum vel quivis alius, cujuscunque conditionis vel status existat, toxicum vendat vel donet nec alio modo ministret alicui vel alia venenosa, nisi prius significet curiæ Ordinarij, ut sciri possit suis temporibus, si casus toxicationis contingeret, quis fuit emptor ille vel alius qualiscunque; quòdque apothecarius quilibet ad hoc servandum juramento coram superiori suo corporaliter præstito pro se & sua familia specialiter astringatur. Aliter autem vendentes, dantes, & homicidium perpetrandum recipientes quomolibet, vel ementes, aut ad hoc consilium vel consensum tacitè vel expressè præstantes, excommunicationis vinculo subaceant, ad sedem apostolicam pro absolutionis beneficio remittendi, vel aliàs sicut justum videbitur puniendi.

De pœnis toxicum vel herbas mortiferas in mortem alterius ministrantibus.

C A P. X X I V.

ITEM quòd quicumque alium toxicare, aut opem ad hoc vel consilium dare, vel in necem alterius toxicum dictare seu vendere aut aliter ministrare præsumpserit, vel herbas mortiferas in mortem vel abortivum cujusquam dederit, eo ipso excom-

A a iij

374 CONCIL. AVENIONENSE.
municationem incurrat. Et si Clericus be-
neficiatus fuerit, sit illo privatus beneficio
ipso facto, & ab ordine quem suscepit
degradetur, tradendus curiæ seculari. Et
tali vel simili suspitione probabili infama-
tus, & ex verisimilibus præsumptionibus
& perspicuis indiciis apud bonos & graves
notatus, ad honores vel dignitatem eccle-
siasticam nullatenus admittatur; & nihilo-
minus ad detentionem personæ honestam,
prout requirit personæ status & sceleris
immanitas suadebit, ad inveniendam veri-
tatis certitudinem, sicut superioris discre-
tioni visum fuerit, procedatur.

*Qualiter contra exemptos & privilegiatos in
diversis abutentes suis privilegiis
procedatur.*

C A P. X X V.

IT E M dolenter referimus quòd non-
nulli Religiosi, Hospitalarij, Cister-
cienses, & alij tam privilegiati quàm exem-
pti, de privilegiorum sibi fortè aut ordini
suo indultorum prærogativa temerè con-
fidentes, excommunicationis, suspensio-
nis, vel interdicti sententias ab Ordina-
riis vel Officialibus ipsorum rationabiliter
promulgatas observare non curant, qui-
nimo in contemptum clavium excommu-

nicatos, suspensos, & interdictos hujusmodi ad divina recipiunt, aut interdum in Donatos aut Confratres contra mentem Concilij Lateranensis admittunt; receptorum in hac parte genus pessimum imitantes, sine quibus delinquentes in iis & similibus diu forsitan non laterent. Sed nec his contenti, domos conventuales alterius ordinis quam sui, eisdem Ordinariis lege diocesana subjectas, & à fundatione jurisdictioni Prælatorum salva regula seu ordinis sui disciplina suppositas, tam prænominati quam ceteri Religiosi, etiam non exempti nec privilegiati, vendicare sibi & Prælatis quasi furtim succedente postmodum violentia subtrahere moluntur; sicque de suis indulgentiis seu privilegiis confidentes, alios fidentiùs in jure suo molestant; ita quòd auctoritate imò temeritate propria, nunc in vestimentis ovium venientes, nunc seculari fulti potentia, violentiam per se vel per alium inferentes, possessiones & quasi domorum hujusmodi & rerum & jurium ad eas spectantium occupare & cum armis aliquotiens invadere non verentur, & occupata tenere contendunt in Prælatorum præjudicium, plurimorum scandalum, & enormem nihilominus ordinis cujus erant ab initio, & cui ab antiquo subesse consueve-

376 CONCIL. AVENIONENSE.
runt, læsionem. Cùm ergo tales & enormiter excedentes & notoriè delinquentes, receptatoribus non impares, ac improbis raptoribus nequiores, perinde ut alios jura censeant puniendos; nos, quatenus in ipsos animadvertere possumus, & à jure nobis permittitur, & maximè si de privilegiis suis non velint copiam facere requisiti, volentes, ubi eos indulta sibi privilegia non defendunt, correctionis & reformationis officium exercere, & effrenatam ambientium cupidinem reprimere cupientes, statuimus & concorditer ordinamus ut tales & similes in præmissis & similiter tam enormiter delinquentes & notoriè excedentes, nisi destiterint & saniori ducti consilio congruenter, infra dies octo ex quo fuerint requisiti, revocare seu emendare distulerint, unà cum illis qui se ad eos sic ligatos conjunxerint, & eis qui translationem hujusmodi attentaverint, & exinde monasteria, domos conventuales, res & jura hujusmodi occupare seu invadere cum armis & sine armis præsumpserint, necnon & omnes qui eis ad hoc opem vel operam præstiterint, aut ut sic occupata detineant consilium vel juvamen præbuerint, non solum excommunicationi subjaceant ipso facto, sed etiam cùm ipsi Prælati non deferant, sed potiùs vilipendant

E.
enor-
entes,
robis
s jura
in ip-
re no-
ivile-
uifiti,
ilegia
orma-
atam
apien-
amus
nilitet
torie
i du-
octo
emen-
d eos
infla-
exin-
, res
adere
erint,
m vel
upata
ebue-
sub-
Præ-
dant

CONCIL. AVENIONENSE. 377
eosdem, Prælati è contra, quandiu sic fe-
cerint, & ausu temerario eis vel Officia-
libus eorum in præmissis restiterint, in pri-
vilegiis vel aliis juribus suis tueri eos vel
defendere minimè teneantur. Dignum est
enim ut qua mensura mensi fuerint, eadem
remetiatur & eis, ut ignorantes ignorari &
contemntes sentiant se contemni. Qua
enim fronte Prælatorum invocabunt au-
xilium qui committere non formidant in
ipsos? Statuimus insuper & præcipimus &
communiter ordinamus ut singulares per-
sonæ tam suimet quàm ipsius Conventus,
dictam translationem taliter fieri procu-
rantes, ab illius domus seu Conventus con-
sortio penitùs & in perpetuum excludan-
tur, vitam suam alibi sub arcta pœniten-
tia sui superioris arbitrio finituræ. Circa
translationem autem singularum persona-
rum ad arctiorem fortè regulam transire
cupientium nihil per hoc intendimus ex-
tra formam à jure traditam immutare.

*Ut Presbyteri Curati in testamentis parrochia-
norum intersint, & per Episcopum distri-
buantur restitutiones incertæ.*

C A P. XXVI.

ITEM ne relictæ in testamentis vel aliis
ultimis voluntatibus emendæ vel ad

378 CONCIL. AVENIONENSE.
pias causas eleemosynæ vel restitutiones
certæ vel incertæ forsitan occultentur, sta-
tuimus ut Presbyteri parrochiales interesse
rogentur ordinationi testamenti, si haberi
poterint, aut quòd Notarius infra octo dies
obitus numerandos Prælato vel Officiali
aut Presbytero parrochiali copiam illius
articuli, ubi quævis eleemosyna piis est usi-
bus deputata vel emenda seu restitutio fa-
cienda, sub pœna excommunicationis,
quam ipso facto, si negaret, incurrat, fa-
cere fideliter teneatur, & ille vel illi sic
cum heredibus vel executoribus testatoris
ordinare festinent, quòd emendæ non
occultentur, & eleemosynæ sic relictæ vel
restitutiones hujusmodi non pereant ad
tempus magnum vel modicum aut forte
perpetuò faciendæ. Adicientes insuper
quòd incertæ restitutiones nulli per ali-
quem præter diocesani licentiam præbean-
tur, nec aliqui distribuere præsumant alibi
quàm ubi Prælatus duxerit ordinandum,
nisi testator executorum suorum arbitrio
fiendam restitutionem & distributionem
hujusmodi ordinasset. Quo casu execu-
tores à tempore mortis, ubi tempus restitu-
tionis vel distributionis non esset testa-
mento insertum, aliàs ab illo expressè tem-
pore computando, infra sex menses de-
beant fideliter defuncti exequi volunta-

tem. Quòd si non fecerint, ex tunc dio-
cesani restitutiones & distributiones incer-
tas faciant, intentionem defuncti, quan-
tum poterunt, imitantes. Executores au-
tem prædicti, ut magis materiam habeant
fideliter exequendi, de distributionibus &
restitutionibus prædictis diocesano tenean-
tur reddere rationem. Ad hoc autem adii-
cimus quòd Presbyteri in synodis venien-
tes, Prælato suo vel Officiali ejus in scri-
ptis testatoris & executorum nomina &
quantitates hujusmodi præsentare in virtu-
te obedientiæ teneantur.

*Quòd Episcopi in distributionibus legatorum
vocentur, prout est de consuetudine
vel de jure.*

CAP. XXVII.

CV M in eo in quo alicujus interesse
tangitur rationabiliter, ejus vocatio
debita requiratur; volumus & jubemus
quòd in distributione legatorum, quorum
divisioni seu distributioni vel executioni
habent interesse Episcopi de consuetudine
vel de jure, vocari debeant Episcopi seu
locatenentes eorum. Quibus equidem non
vocatis, nulla præsumatur fieri distributio
de legatis. Et si facta fuerit, heredi, seu
successori, vel illi cui relictum est, nulla

*Vt nullus Confessor sine diocesani licentia
quemquam presumat absolvere in
casibus infra scriptis.*

C A P. XXVIII.

ITEM ut nullus, cujuscunque religio-
nis, ordinis, seu conditionis existat,
confitentes in cujuscunque civitate vel dio-
cesi præter specialem vel generalem licen-
tiam ipsius diocesani de facto absolvere
quemquam vel ligare præsumat in casibus
eidem diocesano à jure, consuetudine, vel
statuto provinciali vel synodali specialiter
reservatis. Casus verò sunt hi. In excom-
municato à canone. In incendiario non
etiam publicato. In blasphemio famoso. In
votis commutandis vel relaxandis. In iis
quæ consueta sunt in diocesi Episcopis re-
servari, ut pote in oppressione puerorum.
In homicidiis. In sacrilegiis ultra decem
solidos. In violatoribus Ecclesiarum. In
violatoribus ecclesiasticæ libertatis & im-
munitatis. In incestu cum consanguineis &
affinibus, in ascendentibus vel descenden-
tibus in infinitum, & in collateralibus us-
que ad secundum gradum inclusivè. In car-
nali cognitione sanctimonialis, aut deflo-
ratione virginis violenta. In illis qui in Ec-

clesia commiserint luxuriam per carnalem
 copulam consummatam. In restitutionibus
 incertis ultra viginti solidos in una persona.
 In clandestinè contrahentibus. In eo qui
 consuetus est multo tempore pravitatem
 usurariam exercere. In falso teste. In falsa-
 rio literarum vel instrumentorum, vel sub-
 trahente aliena instrumenta seu delente. In
 falsario monetæ. In impediante Legatum
 sedis apostolicæ. In proditore domini vel
 patriæ. In hæresis sectatore. In supponen-
 te partum, vel necante, abortivum sibi
 vel alij procurante. In muliere quæ ab alio
 quàm à marito proprio concepit infantem
 quem maritus suus æstimat esse suum, pro-
 pter quem legitimi defraudantur heredita-
 te paterna. In toxicante, vel aliud mortif-
 erum ministrante, vel opem aut consilium
 adhibente. In coëunte cum Iudæa, vel
 Sarracena, vel bruto, vel equa. In forti-
 legis, ad quos communiter recurritur pro
 fortilegiis faciendis. In iis qui corpore Chri-
 sti, oleo sancto, vel chrismate abutuntur.
 In depopulatoribus agrorum, vinearum,
 vel arborum. In excommunicatis qui scien-
 ter ingerunt se divinis, & commoniti no-
 lunt Ecclesiam exire, divinum officium
 perturbantes. In illis qui scienter excom-
 municatorum corpora recipiunt ad eccle-
 siasticam sepulturam, vel ea sepeliunt ibi

382 CONCIL. AVENIONENSE.
contra parrochialis Presbyteri voluntatem. In illis qui scienter celebrant in Ecclesia interdicta, quibus à jure non est vel privilegio concessum, cum ex hoc reconcilianda sit Ecclesia supradicta.

Vt nulla persona ecclesiastica occasione cessionis, donationis, vel emptionis fraudulenter facta quemquam audeat convenire.

C A P. X X I X.

ITEM quòd nullus Clericus vel persona ecclesiastica ex causa vel occasione vel ratione donationis vel cessionis sibi factæ vel de cetero faciendæ, aut emptionis, permutationis, vel in solutum donationis, quæ emptio, permutatio, vel in solutum donatio in fraudem fieret, quemquam ordinario judice audeat convenire. Si secus egerit, excommunicationis incurrat sententiam ipso facto.

De instrumentis debitorum soluto debito restituendis, & si apud creditorem remaneant cancellandis.

C A P. X X X.

ITEM cum nulla juris patiatur ratio quòd bis idem debitum exigatur, nos volentes materiam exigendi bis idem debitum & vexationem indebitam, quantum

possumus, amputare, statuimus quòd nullus creditor Christianus vel Iudæus, postquam fuerit sibi integrè de debito satisfactum, possit contra voluntatem debitoris instrumentum vel mandamentum soluti jam debiti retinere; nisi forsitan creditor ad aliqualem cautelam vellet instrumentum prædictum vel mandamentum, in præsentia solventis cancellatum & ruptum, apud se conservare. Quòd si qui instrumentum vel mandamentum, ut præmittitur, cancellatum & ruptum penes se conservare voluerit, apocam, si petatur, teneatur facere de soluto. Creditor autem, postquam per debitorem soluto debito requisitus restituere vel rumpere & cancellare non curaverit instrumentum vel mandamentum prædicta, si Christianus fuerit, eo ipso auctoritate præsentis Concilij excommunicationis incurrat sententiam ipso facto. Si verò Iudæus fuerit, à participatione fidelium sit expulsus.

Ut instrumenta debitorum & mandamenta post certum tempus nullam in foro ecclesiastico ad probationem debitorum habeant roboris firmitatem.

C A P. XXXI.

ITEM fraudibus creditorum, qui debitum bis in totum vel in parte exigere

384 CONCIL. AVENIONENSE.
plerunque nituntur, occurrere cupientes,
& negligentes jus suum persequi ad perse-
cutionis diligentiam invitantes, statuimus
& auctoritate præsentis Concilij ordina-
mus quòd in nostris curiis & suffraganeo-
rum nostrorum spiritualibus ac coram Of-
ficialibus nostris & suffraganeorum nostro-
rum nullum instrumentum publicum super
mutuo seu deposito seu venditione & em-
ptione rerum mobilium confectum post
decem annos à tempore contractus & con-
fectionis instrumenti, si dies solutionis vel
solutionum non sit ibi appositus, alias à
tempore solutionis ultimæ computandos,
nullam fidem faciat nec approbationem
debiti ad quod suffragetur. Et hoc si ve in-
strumentum hujusmodi ad faciendum pro-
bationem contra Clericos, si ve etiam con-
tra laicos, ratione juramenti, vel de con-
suetudine alia, vel de jure, in curia spiri-
tuali conventos, quomodolibet inducatur,
nisi infra prædictum decem annorum spa-
tium hujusmodi præscriptio per citationem
competentis judicis vel requisitionem sub
testimonio publici instrumenti factam fuit
set quodam modo interrupta. Mandamen-
tum autem vulgariter appellatum post tres
annos computandos ut supra in prædictis
curiis spiritualibus nullam fidem faciat, nec
ullam habeat roboris firmitatem.

CONCIL. AVENIONENSE. 385

Nullus bona Ecclesiarum vacantium occupet, nisi ad illum de consuetudine vel privilegio illud spectet.

C A P. XXXII.

ITEM quòd nullus omnino Prælatus, Abbas, Prior, vel Patronus, Clericus, vel laicus, cujuscunque conditionis, status, vel dignitatis, ordinis, vel religionis existat, bona Ecclesiarum vacantium, metropolitanarum, vel suffraganeorum, prioratus, abbatia, vel alterius cujuscunque monasterij vel Ecclesie seu beneficij vel administrationis Ecclesiarum per promotionem aut mortem vel resignationem aut mutationem vel absolutionem aut alio quocunque modo vacantium capere per se vel per alium aut occupare vel usurpare præsumat, nisi sibi de jure vel privilegio aut consuetudine hoc liceret. Quod si fecerit, tam ipse quàm grati obedientes aequaliter in hac parte, excommunicationis incurrant sententiam ipso facto.

Nulla persona ecclesiastica cum potestatibus secularibus posse habens, det consilium vel juramentum contra ecclesiasticas libertates.

C A P. XXXIII.

ITEM quòd quælibet personæ ecclesiasticæ, secularium fortè Principum

B b

386 CONCIL. AVENIONENSE.
Curias & Consilia frequentantes, majores,
vel minores, vel mediæ, cujuscunque di-
gnitatis, ordinis, conditionis, vel status
existant, si scienter contra Deum & justi-
tiam aut ecclesiasticam libertatem in præ-
judicium alicujus Ecclesiæ vel Prælati aut
Rectorum ecclesiasticorum consilium vel
favorem aut juyamen ecclesiasticæ libera-
ti contrarium dederint darive procurave-
rint publicè vel occultè, excommunica-
tionis incurrant sententiam ipso facto: a
qua nisi emendato damno vel alio dispen-
dio absolvantur.

*Vt nullus in sacris ordinibus constitutus, vel
curam habens animarum, in judiciis se-
culari curiæ gerat officium publicum vel pri-
vatum.*

C A P. XXXIV.

ITEM quòd nullus Clericus habens
curam animarum, vel in sacris ordi-
nibus constitutus, possit esse de cetero sine
sui Prælati licentia in judiciis sive in causis
in curia seculari procurator, findicus, vel
actor pro aliquo laico, vel iudex etiam aut
Baillivus in exercenda jurisdictione domini
temporalis. Quòd si monitus infra mensura
non destiterit, ex tunc talis, si benefici-
tus fuerit, beneficiis hujusmodi auctoritate

CONCIL. AVENIONENSE. 387
præsentis Concilij suspendatur; non be-
neficiati verò à liminibus Ecclesiæ ar-
ceantur.

*De modo probandi electionem sepultura illorum
qui apud Religiosos eam elegisse dicuntur.*

C A P. XXXV.

ITEM statuimus ne quis illorum funera
defunctorum, quos fratres Prædicato-
rum & Minorum ordinum & aliorum Reli-
giosorum apud se sepulturam elegisse pro-
baverint, deferri ad domos & Ecclesias
eorum impediatur, salvo tamen jure portan-
di funus ad parrochiam Ecclesiam ex
consuetudine laudabili hæctenus observata,
nec circa prædicta injuriam fratribus præ-
dictis aut funeri, omittendo solitam cam-
panarum pulsationem, vel aliter, inferre
præsumat. Super hac autem probatione
volumus summarie & de plano sine sum-
ptibus & scriptura quacunque per exhibi-
tionem ordinationis testamenti aut produ-
ctionem testium coram parrochialis Eccle-
siæ Rectore procedi, si tamen potuerit &
voluerit interesse. Quo absente utique vel
interesse nolente, coram Officiali vel lo-
cumtenente ipsius, si funus in civitate fue-
rit, hoc probari sufficiat; vel coram per-
sonis publicis & honestis, si hoc extra civi-

388 CONCIL. AVENIONENSE.
tatem fortasse contingat. Aliter equidem,
ubi erunt funera, ea de domibus extrahi
prohibemus; incurfuris excommunicatio-
nis sententiam ipso facto quibuscunque
contra tenorem hujusmodi constitutionis
extrahentibus de domibus funera, aut
facientibus; procurantibus, seu permit-
tentibus extrahi, seu associantibus in hoc
auxilium, favorem, aut consilium imper-
tiri. Et si infra unam diem naturalem non
fuerit facta probatio supradicta, funus
hujusmodi sepeliendum in cimiterio parro-
chialis Ecclesiæ deponatur, ibi, donec sit
facta dicta probatio, remansurum.

*Vt sine novi impositione census vel veteris
augmentatione beneficia conferantur.*

C A P. XXXVI.

ITEM quòd Prioratus seu beneficij alte-
rius ecclesiastici facta cum novi census
impositione vel pensionis antiquæ aug-
mentatione collatio non valeat ipso jure,
& per proximum superiorem illa vice per-
sonæ idoneæ sine dicti oneris vitio confere-
tur, ac si ad eum propter negligentiam
fuiſſet aliàs collatio dicti beneficij devo-
luta.

Ut monachi in Ecclesiis suis infra certum tempus perpetuos Vicarios Ordinariis representent.

C A P. X X X V I I.

ITEM statuimus quòd in singulis Ecclesiis per monachos solitis gubernari infra sex menses Priores eorum suis dioecesanis ad curam animarum perpetuos Presbyteros repræsentent. Quòd nisi fecerint, extunc hac vice Episcopi instituunt Presbyteros in cura prædicta, & ipsos Priores compellant ad providendum eisdem Presbyteris, prout idem instituens observato Viennensis Concilij statuto duxerit ordinandum. Si verò qui super præmissis privilegia afferant se habere, ea infra sex menses Ordinariis debeant exhibere. Quæ privilegia observentur.

Ut nullus beneficium conferat in quo jus tantum obtinet patronatus.

C A P. X X X V I I I.

ITEM statuimus quòd nullus in aliquo beneficio ecclesiastico solum jus obtinens patronatus vel præsentationis duntaxat, cum ipsum vacare contigerit, ad ipsum conferendum procedat. Quòd si secus

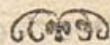
B b iij

390 CONCIL. AVENIONENSE.
egerit, in illa vacatione jus præsentandi
ipso facto amittat, & superior ejus, ad
quem institutio pertinet, plenam ejus dis-
positionem habeat illa vice.

*Vt Præsentatus Patrono non juret sine dioce-
sani licentia, nec ab alio se institui patia-
tur, nec beneficium obtentum dimittat.*

C A P. X X X I X.

IT E M sub pœna excommunicationis
præcipimus ne quis à Patrono Clerico
vel laïco præsentatus, aut etiam præsen-
tandus, ante institutionem præstet aliquod
juramentum in manibus Patroni vel alte-
rius cujuscunque sine speciali ipsius Ordi-
narij licentia & consensu. In institutione
verò vel post possint præstare juramentum
Patronis ratione temporalium, prout eis
competit. Quòdque præsentatus & præ-
sentandus hujusmodi ab alio quàm ab Or-
dinario, cui de jure competit, in Ecclesia
parrochiali se institui nullatenus patiatur,
nec ex quo per Ordinarium institutus fue-
rit vel admissus, beneficium dimittat hujus-
modi non petita ipsius Ordinarij licentia
vel consensu, vel nisi alia sufficiens causa
subsit, legitima, probabilis, & honesta.

*Vt Ecclesie & ecclesiasticæ personæ in talliis
& exactiõibus secularium per
Ordinarios defendantur.*

C A P. X L.

ITEM quòd Clerici & Hospitalia & Ecclesiæ à talliis & exactiõibus quas domini temporales faciunt, etiam ratione possessionum temporalium, necnon & in patrimonialibus Clericorum solutorum, secundum leges & canones defendantur per Ordinarios nimis hactenus super hoc negligentes, ne paulatim totum usürpent temporales domini in præjudicium & enervationem ecclesiasticæ libertatis.

Vt Clerici macellariorum & tabernariorum officia personaliter exercentes, moneantur ut à prædictis desistant officiis, si gaudere voluerint privilegio clericali.

C A P. X L I.

ITEM cupientes Clericos, in Domini sortem electos, sic professionis viam, quam elegerunt, modestè servare, quòd respicientes retro negociationes non exercent ecclesiastico statui minimè congruentes, ac attendentes quòd dignum existit ut qui similem cum secularibus vi-

392 CONCIL. AVENIONENSE.
tam suscipiunt, similem sentiant in legibus
disciplinam, auctoritate præsentis Conci-
lij ordinamus quòd nos Archiepiscopi &
Episcopi per nos & Officiales nostros infra
mensem sub obtestatione divini nominis
omnibus Curatis nostrarum civitarum &
diocesum districtè præcipiendo mandamus
quòd ipsi omnes Clericos solutos & conju-
gatos carnificum seu macellariorum aut ta-
bernariorum officium publicè personaliter
exercentes, sub excommunicatione infra
mensem à tempore publicationis hujusmo-
di statuti certificati in scriptis specialiter
debeant nobis seu nostris Officialibus inti-
mare. Qua intimatione & informatione re-
ceta, nos sine moræ dispendio per nos aut
Officiales nostros prædictos ad monitio-
nem nominatam faciendam & alia conten-
ta in constitutione Viennensis Concilij su-
per hoc edita exacta diligentia proceda-
mus.

*Ne queste vel alia exactiones per seculares
Hospitalibus imponantur.*

C A P. X L I I.

ITEM quòd domini seculares vel qui-
cunque alij, cujuscunque gradus, di-
gnitatis, seu conditionis existant, Hospi-
talia usibus pauperum deputata occasione

SE.
egibus
Conci.
opi &
s infra
ominis
um &
damus
conju-
aut ta-
naliter
e infra
ufmo-
ialiter
is inti-
one re-
os aut
onitio-
onten-
cilij fu-
oceda-
culare
el qui-
s, di-
Hospi-
ations

CONCIL. AVENIONENSE. 393
cavalcatarum, talliarum, questarum, &
aliarum illicitarum exactionum, quocun-
que nomine appellentur, nec onerare nec
molestare præsumant. Alioquin, si requisiti,
desistere & emendam præstare noluerint,
vel si de cetero contra fecerint, ipso facto
sententiam excommunicationis incurrant.

*Ne laici prætextu alicujus statuti prohibeant
Clericos extrahere blada de terris ipsorum.*

C A P. X L I I I.

ITEM cùm statuta secularium Eccle-
sias aut personas ecclesiasticas non
astringant, statuimus ut seculares, cujus-
cunque dignitatis, conditionis, aut status
fuerint, qui prætextu statuti ne bladum ex-
trahatur de terra, castro, vel villa, vel
quòd certo pretio vendatur, invitos Cle-
ricos aut ecclesiasticas personas astringere,
maximè cùm ipsi non habeant aliunde for-
sitam unde vivant, aut super angariis vel
parangariis aut aliis quibuscunque, cùm
nec in eis nec in eorum bonis aliquam ha-
beant potestatem, contraire præsumpse-
rint, excommunicationi subjaceant ipso
facto; & locus ubi hoc per dominum loci
vel universitatem ejus aut eorum con-
sentientiam vel permissum attentatum fuerit,
ecclesiastico subjaceat interdicto, nisi mo-

394 CONCIL. AVENIONENSE.
niti infra mensem emendaverint, & de
perpetratis satisfactionem exhibere studie-
rint competentem.

*Vt domini temporales non impediunt vel pro-
hibeant quò minùs Ecclesiarum Rectoribus
decimæ persolvantur.*

C A P. X L I V.

ITEM quòd domini temporales, Baju-
li, seu Officiales ipsorum Clericos &
Ecclesiarum Rectores non impediunt quò
minùs decimæ ipsis, prout ad eos perti-
nent, per parrochianos suos præstentur
fideliter & solvantur, non impediunt, nec
eisdem parrochianis inhi-beant quòd non
solvant. Alioquin, si contra fecerint, ex-
communicationis sententiam incurrant ip-
so facto.

*Ne statuta & ordinationes fiant super decimis,
funeralibus, oblationibus, & aliis, contra lau-
dabiles consuetudines & Ecclesie libertates.*

C A P. X L V.

ITEM quòd laici, cujuscunque gra-
dus, dignitatis, vel conditionis exi-
stant, vel universitas statuentes & ordina-
tes in se vel inter se, vel præconisari facien-
tes, vel subditis suis mandantes quòd non
præstent decimas Ecclesiis, vel non offe-

rant, vel in ultimis voluntatibus quicquam
relinquant eis vel Rectoribus earundem,
vel quòd laudabiles consuetudines Ecclesie
in spiritualibus vel aliis infringant vel aliàs
non observent, vel aliud æquipollens di-
rectè vel indirectè, tacitè, vel expressè,
vel aliud quomodolibet injungentes, ipso
facto excommunicationem incurrant: à
qua antequam emenda competens fuerit
præstita, minimè absolvantur; universitas
autem ecclesiastico subjaceat interdicto.

*De societatibus, colligationibus, & conjuratio-
nibus, quas confratrias appellant,
radicitus extirpandis.*

C A P. X L V I.

ITEM quia in quibusdam nostrarum
provinciarum partibus nobiles plerun-
que, & interdum alij, colligationes, so-
cietates, & conjurationes faciunt tam ca-
nonibus quàm humanis legibus interdictas,
semel in anno sub confratriæ nomine se in
loco aliquo congregantes, ubi congrega-
tiones, conventiculas, & colligationes, &
pacta juramento vallata ineunt quòd se ad-
versus quoscunque, præterquam dominos
suos, adinvicem adjuvent, & in omni casu
unus alteri det consilium, auxilium, & fa-
vorem, & interdum se omnes veste confi-

396 CONCIL. AVENIONENSE.
mili cum aliquibus signis exquisitis vel characteribus induentes, unum majorem inter se eligunt, cui jurant in omnibus obedire, ex quibus justitia offenditur, mortes & depraedationes sequuntur, pax & securitas exulant, innocentes & inopes opprimuntur, & ecclesiasticæ personæ, quibus tales opidò sunt infesti, in personis, rebus, juribus, & jurisdictionibus injurias diversas & damna plurima patiuntur; Nos volentes iis ausibus pestiferis & conatibus perniciosis exemplo occurrere, & de remedio possibili providere, & à peccato subditos nostros, prout pastorali incumbit officio, cohibere, auctoritate præsentis Concilij omnes conventiculas, colligationes, societates, & conjurationes, quas fraternitates vel confratrias appellant, ab olim factas per Clericos vel laicos, cujuscunque gradus, dignitatis, status, vel conditionis existant, necnon prædictas conventiones & ordinationes & pacta inter eos habitata, irritamus & dissolvimus & cassamus, & cassas & cassa irritas & irrita nuntiamus; decernentes omnia juramenta super observandis prædictis præstita aut illicita aut temeraria, & nullum teneri volumus ad observantiam omnium præmissorum, à quibus juramentis eos etiam absolvimus ad cautelam, ut tamen pro incauto juramento vel

sacramento à suis Confessoribus pœnitentiam recipiant salutarem ; auctoritate prædicta prohibentes eisdem sub excommunicationis pœna , quam venientes in contrarium , postquam præsens statutum in Ecclesiis quarum parrochiani existunt fuerit per duos dies dominicos publicatum , incurrere volumus ipso facto , quòd occasione prædictarum colligationum , societatum , conventionum , juramentorum abinde inantea simul non conveniant , hujusmodi confratrias non faciant , alter alteri non obediat , nec præstet adiutorium vel favorem , nec vestes signa rei jam damnatæ præbentes deferant , nec se Confratres , Priores , vel Abbates prædictæ societatis appellent ; quinimo infra decem dies à tempore dictæ publicationis unusquisque alios , quantum est in eo , à prædictis juramentis absolvat , & se nolle esse de prædicta societate ulterius publicè protestetur. Prohibemus etiam quòd amodo tales conjurationes , conspirationes , conventiculæ , etiam sub nomine confratriæ , non fiant. Alioquin & de facto attentatas cassamus & irritamus , & facientes & attentantes excommunicationi à quâ nisi per Concilium provinciale præterquam in mortis articulo nullatenus absolvantur , volumus subjacere. Per hoc autem confratrias olim in ho-

398 CONCIL. AVENIONENSE.
nore Dei & beatæ Mariæ & aliorum san-
ctorum & pro subsidio pauperum introdu-
ctas, in quibus conjurationes & juramenta
non interveniunt hujusmodi, non intendi-
mus reprobare.

*Vt Clerici præter diocesani licentiam Ecclesiam
non muniant, nec ibi armatos tenere
presumant.*

C A P. XLVII.

ITEM prohibemus sub pœna excom-
municationis, quam ipso facto contra-
rium facientes incurrant, ne Regulares aut
etiam Clerici seculares ad muniendas Ec-
clesias vel ipsarum jura indebitè occupan-
da præter diocesani cui subsunt Ecclesie
vel ejus locum tenentis licentiam vel man-
datum arma portare vel armatos ducere
vel tenere vel receptare de propria diocesi
vel aliena præsumant.

*De Clericis arma portantibus, & qualiter
puniantur.*

C A P. XLVIII.

ITEM statuimus ut nullus Clericus ar-
ma deferre præsumat absque illius cui
competit licentia speciali, nisi in casibus a
jure concessis. Qui verò contra hoc fecerit

præter id quòd armorum amissione multabitur; si de nocte portaverit, decem librarum, si de die, centum solidorum pœna monetæ currentis irremissibiliter feriatur.

De honestate Clericorum circa barbam non nutriendam & coronam debitam deferendam.

C A P. XLIX.

INSOLENTIAS Clericorum, quæ tam ex inordinato habitu quàm ex gestu deformi dissolutiones ridiculas non solum gignunt in Clero, sed apud ipsos laicos indevotionem pariunt, & exempla scandalosa producant, compescere cupientes, statuimus quòd omnes Clerici, cujuscunque status aut conditionis existant, coronam rotundam deferant non nimia parvitate notandam infra octo dies ex quo illam receperint, & à barbis nutriendis, postquam ad tempus rasuræ congruens pervenerit, ut præfertur. Quam tonsuram singulis mensibus, nisi ex justa causa id facere distulerint, qua cessante ad hoc illos arctari volumus, radi facere teneantur. Quòd si præmissa non fecerint, beneficia in nostris provinciis seu diocesibus obtinentes pœnam centesimæ partis fructuum beneficiorum hujusmodi, quo-

400 CONCIL. AVENIONENSE.
tiens defecerint in præmissis, valore tamen
ipsorum fructuum juxta taxationem deci-
mæ, quoad hoc attinet, æstimato, ipso
facto incurrant. Quam centesimam si oc-
cupaverint vel sibi appropriaverint, tam-
diu sint ab omni fructuum prædictorum
beneficiorum perceptione & ipso jure sus-
pensi, donec integram ejusdem centesimæ
partem semel vel pluries commissæ restitu-
tionem Ordinariis suis fecerint seu emen-
dam. Clerici verò soluti beneficia non ha-
bentes, in clericali tamen statu viventes,
quotiens contra præmissa fecerint, in pœ-
nam XII. denariorum monetæ currentis
incidant ipso facto, in usus pios Ordinario-
rum arbitrio convertendam.

*De honestate Canonorum secularium & di-
gnitates habentium in vestibus deferendis.*

C A P. L.

ITEM statuimus quòd in nostris pro-
vinciis seu diocesibus omnes Canonici
cathedralium & collegiatarum Ecclesia-
rum, necnon Rectores, perpetui Vicarij,
ac Capellani Curati parochialium Eccle-
siarum præsentis & posteris, videlicet Ca-
nonici in dignitatibus seu personatibus
constituti in Ecclesiis & civitatibus, alij
verò Canonici in Ecclesiis, ac Rectores,
perpetui

CONCIL. AVENIONENSE. 401
perpetui Vicarij, & Capellani Curati, in
suis Ecclesijs & parrochijs vestes superiores
clausas non nimia brevitare notandas cum
manicis decentibus longis pariter & rotun-
dis habeant, cum capucijs seu capsanis vul-
gariter appellatis notabiliter non apertis
aut magnis, videlicet tam præfati Cano-
nici tam dignitates seu personatus habentes
quam etiam non habentes postmodum &
aliæ superscriptæ personæ post unum an-
num à tempore publicationis statuti hujus-
modi numerandum astringantur portare
præcisè. Quòd si præmissa facere negle-
xerint, vestibus quas contra præsens statu-
tum portaverint, sint ipso facto privati:
quas etiam si requisiti non tradiderint Or-
dinaris per ipsos in pia opera converten-
das, illi qui distributiones percipiunt, eas,
quandiu dictas vestes tradere distulerint,
perdant etiam ipso facto. Quarum quidem
distributionum medietas Capitulo, & alia
medietas Ordinarij arbitrio præfatis ope-
ribus applicetur. Aliæ verò personæ præ-
dictæ, quæ distributiones non recipiunt,
ipso jure vestes amittant in usus quocun-
que præmissis per Ordinarium conver-
tendas.

Vt ij qui in Capitulis vocem non habent, cum habentibus se non ingerant, nec ad distributiones quæ dantur in Capitulo Capitulantibus admittantur.

C A P. L I.

ITEM cùm nullus cathedralis vel collegiatus Canonicus, nisi subdiaconus, nec etiam habentes dignitatem, personatum, præbendam, vel officium certum requirens ordinem, nisi in illo sit ordine constitutus, vocem de jure in Capitulo habeant, etiamsi eis ab aliis deliberare concedatur; statuimus inhibentes ne prædicti vocem in Capitulo non habentes cum vocem habentibus, quando ipsi tenent Capitulum, se nullatenus ingerant, nec per alios admittantur etiam ex causa videndi, audiendi, vel sciendi quæ per tenentes Capitulum dicentur, tractabuntur, ordinabuntur, vel etiam statuentur, nec distributionibus seu emolumentis, quas tenentes Capitulum pro interessendo Capitulo recipiunt, de consuetudine vel statuto quæquam recipiant prædicti vocem in Capitulo non habentes. Quòd si contra præmissa fecerint aut aliquid præmissorum, sint per mensem à perceptione fructuum beneficiorum suorum, quæ in illa Ecclesia obtinent

CONCIL. AVENIONENSE. 403
& distributionum ipso facto suspensi. Qui
si de iis quicquam perceperint durante sus-
pensione prædicta, duplum Capitulo in-
fra sex dies reddere teneantur. Quòd si
non fecerint, duret dicta suspensio donec
duplex solverint supradictum. Quacunque
concessione, donatione, remissione, vel
gratia contra hoc nullatenus valitura.

*Vi Canonici, præsertim dignitates habentes,
per duos menses in Ecclesiis suis residen-
tiam annis singulis facere personaliter te-
neantur.*

C A P. L I I.

ITEM quòd omnes Canonici, & ma-
ximè dignitates, personatus, vel offi-
cia in cathedralibus vel collegiatis Eccle-
siis obtinentes, præsentés & futuri, te-
neantur annis singulis per duos menses in
dictis Ecclesiis residentiam facere persona-
lem, quocunque statuto vel consuetudine
contraria non obstante. Quam nisi fece-
rint, ex tunc omnium fructuum & obven-
tionum suorum beneficiorum totius anni,
quæ in Ecclesia obtinent, quartam par-
tem secundum taxationem decimæ ipso ju-
re amittant: cujus quartæ medietas Capi-
tulo, alia verò medietas fabricæ vel aliæ ne-
cessitati Ecclesiæ ad arbitrium Episcopi aut

Cc ij

404 CONCIL. AVENIONENSE.
Capituli applicentur. Quæ nullatenus re-
mitti valeat, etiamsi Prælatus & Capitu-
lum super hoc convenirent. Nec super re-
sidentia facienda in duobus mensibus supra
dictis valeat idem Prælatus, nisi ex causa
studij, dispensare. Præmissa autem poena
in longa infirmitate præpeditis, aut existen-
tibus in obsequiis Domini Nostri Papæ vel
Prælati, sive prosequentibus Ecclesiæ ne-
gotia sine fictione & fraude, aut in iis qui
dispensationem obtinuerint absentandi ex
causa studij, non vendicet sibi locum. Per
præmissa verò, circa illos qui consuetudi-
ne vel statuto Ecclesiarum ad continuam
vel majorem residentiam per se vel per
alium sunt astricti, non intendimus aliquibus
immutare.

*Vt Canonici prætextu seu colore cujusvis offi-
cij seu servitij distributiones non recipiant
quas essent aliàs recepturi.*

C A P. LIII.

ITEM cùm laborantibus in vinea Do-
mini diurnus denarius debeatur, & ne-
gligentibus seminare in benedictionibus
messis temporalis justè debeat denegari,
auctoritate præsentis Concilij constitu-
mus & etiam ordinamus ut nullus Canoni-
cus cathedralis seu collegiatæ Ecclesiæ seu

CONCIL. AVENIONENSE. 405

alij Clerici perpetui beneficiati in eisdem Ecclesiis, cujuscunque status, dignitatis, aut conditionis existant, etiam prætextu alicujus officij assumpti vel etiam servitij colorati, distributiones quotidianas, quæ solis horis canonicis interessentibus dari debent, recipiant, nisi in eisdem horis personaliter interfint, aut occasione dicti officij & pro negotiis Capituli utilibus omnifraude cessante fuerint personaliter occupati; quacunque remissione, donatione, vel gratia contra hoc nullatenus valitura.

Uij qui dignitates seu personatus habent, seu habituri sunt, infra certum tempus ad sacros ordines, prout dignitates & personatus hujusmodi exigunt, se faciant promoveri.

C A P. L I V.

ITEM quia decet illos, & ipsis incumbit, qui ad servitium altaris & Ecclesiæ Domini dedicati fore specialiter dinoscuntur, si sua dignè & salubriter velint adimplere ministeria, ad sacros ordines promoveri, ne lucra amplecti avidè & humeros ab oneribus præsertim onerabilibus subducere censeantur; nos attendentes quòd nonnulli Canonici cathedralium & collegiatarum Ecclesiarum nostrarum provin-

406 CONCIL. AVENIONENSE.
ciarum, civitatum, & diocesum, in dignita-
tibus & personatibus constituti, in pro-
pria salutis dispendium non curaverint ha-
ctenus, quod cum displicentia referimus,
neque curant, immo potius in effectu re-
cusant ad sacros ordines, quos requirunt
dignitates seu personatus quos obtinent,
promoveri, quasi properate verisimiliter
sed damnabiliter, quod cum de Christi
patrimonio fuerint sublimati, à clericali
statu, sicut à multis factum esse comperi-
tur, illis Ecclesiis retrocedunt, ex quibus
minutus est cultus divinus, & minui am-
plius ex prædicto abusu timetur, nisi super
hoc provisionis commodæ remedium ap-
ponatur. Et idcirco volentes, prout no-
stro incumbit officio, huiusmodi abusum
illusus & illusionem abusus jam nostris
subditis abominabilem, & insuper cultum
divinum non minui sed augeri nostris ope-
ribus affectantes, præsentis Concilij au-
toritate statuimus concorditer & etiam
ordinamus, utilitate & necessitate Eccle-
siarum nostrarum id summopere poscenti-
bus, ut omnes & singuli Canonici in cathe-
dralibus seu collegiatis Ecclesiis nostrarum
provinciarum dignitates seu personatus
obtinentes, vel qui in posterum obtine-
bunt, infra unum annum à die præsentis
statuti publicati, dignitates vel personatus

præsentialiter obtinentes, qui autem obtinebunt in posterum, à die adeptæ possessionis pacificæ dignitatum seu personatum hujusmodi inantea continuè numerandum, ad sacros ordines, prout dignitates vel personatus hujusmodi exigunt, se faciant promoveri. Alioquin si infra dictum tempus se non fecerint, ut præmittitur, promoveri, à perceptione fructuum & obventionum dignitatum seu personatum hujusmodi, donec ad dictos ordines sint promoti, eo ipso noverint se suspensos. Et si durante suspensione hujusmodi ad percipiendum fructus, redditus, seu proventus dignitatum seu personatum hujusmodi se ingerere præsumperint, dignitatibus seu personatibus sint ipso facto privati. Volumus autem quòd fructus, redditus, & proventus dignitatum seu personatum hujusmodi, qui durante suspensione prædicta de dignitatibus seu personatibus recipiuntur, in utilitatem dignitatum seu personatum prædictorum per Ordinarium & ejus Capitulum integrè convertantur.

Vi Prelati remissiones delinquentium ad invicem faciant requisiti.

C A P. L V.

ITEM statuimus quòd Archiepiscopi & singuli Episcopi, & eorum Officia-

408 CONCIL. AVENIONENSE.
les, Vicarij, locatenentes, & vicegeren-
tes ipsorum, in delictis remissionem faciant,
cùm fuerint requisiti. Et si is qui deliquisse
dicitur, de diocesi non fuerit ejus à quo re-
missio fieri postulatur, sufficiant solæ litte-
ræ requirentis. Si verò de ejus diocesi fue-
rit, semiplena probatio sufficiat in hac
parte.

*De excommunicatis compellendis redire ad
gremium Ecclesie per judicem secularem,
& appositione pœnæ.*

C A P. L V I.

ITEM cùm nonnulli claves sanctæ ma-
tris Ecclesie contemnentes, excom-
municationis sententiam non sine anima-
rum suarum periculo frequenter diù susti-
neant animo indurato, statuimus ut qui-
cunque hujusmodi sententiam per nos vel
per nostras curias promulgatam per duos
menses postquam noverit in se prolata-
eam duxerit pertinaci animo sustinendam,
non curans modo debito absolutionis be-
neficium petere ab eisdem vel ab ea curia
per quam fuerit excommunicationis vin-
culo innodatus, requiratur per eandem cu-
riam dominus temporalis, aut ipsius Baju-
lus, vel judex loci ubi talis excommunica-
tus noscitur commorari, & moneatur at-

CONCIL. AVENIONENSE. 409

rentè ut infra competentem terminum ab ipsa curia præfigendum suum subditum sic excommunicatum compellat omnino satisfacere super eo pro quo in eum excommunicationis sententia fuerit promulgata, & absolutionis beneficium postulare. Si verò dominus, Bajulus, sive iudex hoc non curaverint efficaciter adimplere, in ipsum per eandem curiam sententia excommunicationis proferatur. Et deinde si adhuc dictum subditum suum regere contempserit, locus ille, donec ipsum compulerit, interdicto ecclesiastico supponatur. Ceterùm, ut iidem excommunicati, qui divino non inclinantur amore ut ad gremium Ecclesiæ revertantur, temporalis metu pœnæ ad id propensius inclinentur; statuimus ut laici quinque, Clerici verò decem, & Presbyteri quindecim solidos Viannensium bonorum pro quolibet mense quo in excommunicatione prædicta permanserint solvere teneantur, nisi propter paupertatem vel aliam rationabilem causam memorata cura misericorditer agere voluerit cum eisdem. Prædictis pœnis in ornamentis Ecclesiæ seu eleemosynis ad diocesani arbitrium convertendis.

*Ne prohibeantur Prelati jurisdictionem
suam exercere.*

CAP. LVII.

ITEM cū in jure cautum existat Archiepiscopos & Episcopos in totis suis diocesibus jurisdictionem ordinariam obtinere, & in quolibet loco suarum diocesum non exempto per se vel per alium posse pro tribunali sedere, causas audire spectantes ad forum ecclesiasticum, & personas ecclesiasticas, cū earum excessus exegerint, capere & carceribus mancipare, aliāque omnia & singula ad sua spectantia officia liberè exercere, & nonnulli domini temporales, judices, rectores, & officiales eorum, Deum & libertatem ecclesiasticam sacrorūque statuta canonum offendere in suarum animarum grande periculum non verentes, personas ecclesiasticas, quas in diversis locis nostrarum civitatum & diocesum ac provinciarum suis excessibus & delictis exigentibus capi & carceri mancipari contingit, interdum de carceribus extrahunt violenter, impediunt quò minùs de illis & eorum delictis & excessibus per judices ecclesiasticos, ad quos pertinet, exhiberi liberè valeat justitiæ complementum; nos talium obvian-

CONCIL. AVENIONENSE. 411

damnandis ausibus júsque servari super iis in eisdem civitatibus & diocesibus ac provinciis cupientes, præsentí approbante Concilio statuimus quòd omnes & singuli temporales domini, judices, rectores, vel officiales eorum, qui talia de cetero in eisdem civitatibus vel diocesibus vel provinciis præsumpserint attentare, ipso facto excommunicationis sententiam incurrant, eorúmque terræ & loca, nisi infra decem dies postquam fuerint super hoc requisiti destiterint, ex tunc ecclesiastico subjaceant interdicto, donec spoliatis carceribus plenariè & liberè restitutis, ei, cujus jurisdictionem sic læserint, emendam præstiterint condecentem.

Ne prohibeantur directè vel indirectè Clerici coram judice ecclesiastico litigare.

C A P. LVIII.

ITEM cùm nonnulli seculare dominium obtinentes, seu secularis justitiæ potestatis gerentes officium, jurisdictionem sanctæ matris Ecclesiæ subvertere vel minuire exquisitis astutiis moliantur; nos eorum malitias ultione canonica reprimere cupientes, approbante præsentí Concilio statuimus inhibentes ne quis in foro ecclesiastico litigantes seu litigare volentes super

412 CONCIL. AVENIONENSE.
causis merè ecclesiasticis, sive quæ adfo-
rum Ecclesiæ de antiqua & approbata
consuetudine & hæctenus pacificè obser-
vata pertinere noscuntur, ad desistendum
compellat per ipsorum vel parentum &
consanguineorum seu rerum eorum vel
personarum hujusmodi captionem vel mo-
dis aliis quibuscunque. Si verò contra præ-
sumpserint, excommunicationis sententiæ
præsentis auctoritate Concilij se noverint
subjacere.

*Vt infra domos Prelatorum, & in eorum &
Officialium suorum presentia, injuria
nulli fiat.*

C A P. L I X.

ITEM cùm illos quos Dei timor à ma-
lo non revocat, saltem coërcere de-
beat severitas disciplinæ, præsentis Conci-
lio duximus statuendum quòd si persona,
cujuscunque conditionis, status, seu ordi-
nis existat, infra domos archiepiscopales
vel episcopales nostrarum civitatum vel
diocesum ac provinciarum, vel alibi ubi-
cunque, nos vel suffraganeos seu nostros
seu eorum Officiales causas audientes ali-
quo facto graviter vituperaverit seu inju-
riam irrogaverit, incurrat excommunica-
tionis sententiam ipso facto, & aliàs pu-
niatur.

*De bannis solvendis à Clericis, & per quos
& qualiter exigantur.*

C A P. L X.

ITEM statuimus sub pœna excommu-
nicationis quòd nullus dominus tem-
poralis audeat compellere Ecclesias vel
personas ecclesiasticas, vel earum familias,
servientes, seu nuncios, solvere bannum
seu banna pro animalibus suis quibuscun-
que vel personis prædictis. Et ne perso-
næ ecclesiasticæ vel earum familiæ mate-
riam habeant propter hoc delinquendi,
statuimus ut banna quæ à laïcis commit-
tentur pro fructibus alienis subreptis, vel
eorum animalibus in vineis, pratis, aut
possessionibus, vel defensis, inventis, ea-
dem ab ipsis Clericis & personis ecclesiasti-
cis, ipsarum familiis, & animalibus eorun-
dem, applicanda curiæ singulorum dioce-
sanorum de cetero committantur. Volen-
tes & præcipientes ut à Presbyteris singu-
larum Ecclesiarum provinciarum & dioce-
sum nostrarum, curam habentibus anima-
rum, banna ipsa, quotiens ea in locis ipso-
rum committi contingerit, auctoritate
cujuslibet diocesani exigantur fideliter &
levantur, eidem Curia per eos postmodum
in singulis synodis ex integro assignanda. Si

414 CONCIL. AVENIONENSE.
qui verò sic banna commissa solvere recu-
saverint per Presbyteros requisiti, ex tunc
ad duplicata banna eadem teneantur, &
ad ea sic duplicata solvenda per eandem
curiam compellantur. Presbyteri verò
prædicti dictæ curiæ banna hujusmodi sol-
vere recusantes manifestare procurent.
Alioquin si super hoc reperti fuerint negli-
gentes, juxta ipsius curiæ arbitrium exinde
puniantur. In civitatibus verò vel castris
alterius nostrum seu nostrorum diocesano-
rum temporali jurisdictioni subjectis per
mandatarios nostros seu ipsorum diocesano-
rum banna prædicta exigere volumus &
levari, & cuilibet nostrum & diocesano-
rum nostrorum, prout ad nos & quemlibet
eorundem pertinuerit, restitui per eosdem.
Ceterum super denuntiatione prædicto-
rum bannorum, cum ab aliquo seu aliqui-
bus committentur, custodientibus sive
gardis juratis fidem decernimus adhiben-
dam. Porro super solutione prædictorum
bannorum & emendandis talis seu damnis,
prout justum fuerit, nullum volumus ex-
cusari. Prædictum autem statutum ad per-
sonas ecclesiasticas temporalem jurisdictionem
habentes in locis sibi subjectis volu-
mus non extendi.

*De contrahentibus matrimonia clandestina
in diocesi aliena.*

C A P. L X I.

ITEM statuimus quòd quæcunque persona pro matrimonio clandestino celebrando diocesim suam exiverit, & ibi suum matrimonium contraxerit sine licentia proprii sacerdotis, ipso facto sententiam excommunicationis incurrat, & ut excommunicatus vitetur & publicetur, donec ad arbitrium diocesani Ecclesiæ parochiali satisfecerit in cuius injuriam hoc præsumpsit, & absolutionis beneficium meruerit obtinere.

*De abutentibus literis Domini Nostri Papæ &
Legatorum, & qualiter puniantur.*

C A P. L X I I.

ITEM quia sunt nonnulli Clerici & laici qui litteris Domini Papæ vel Legatorum ejus nequiter abutuntur, idcirco auctoritate præsentis Concilij excommunicamus omnes illos qui literas obtentas aliis ejusdem nominis ad abutendum tradunt, & eos qui eas recipiunt tali modo. Item qui ad loca æquivoca aliquem citari faciunt ut fraudulenter & malitiosè vexent

416 CONCIL. AVENIONENSE.
& decipiant sic citatum laboribus & expensis. Item omnes illos qui per literas Domini Papæ vel Legatorum ejus personas non comprehensas in rescriptis per excogitatum malitiam, litteram ubi non est simulantes, citari faciunt vel procurant ad testimonium perhibendum veritati. Item omnes illos qui literas apostolicas vel Legatorum ejus contra jura ad futuras trahunt controversias, quæ nondum fuerant tempore impetrationis exortæ. Item omnes qui per litteram ea quæ de bonis proprio prioratu, vel sua Ecclesia, officio, vel beneficio impetratam ad instantiam aliorum reliquos citari faciunt cum quibus ratione prioratus, vel Ecclesiæ, beneficij, vel officij, quorum nomine est littera impetrata, non habent aliquid quæstionis, de littera post iter arreptum omnibus prædicto modo abutentibus idem per omnia statuentes, necnon de omnibus illis qui per quascunque litteras apostolicas aliquos citari faciunt contra quos non habent aliquid quæstionis, vel contra constitutionem felicis recordationis Domini Bonifacij Papæ VIII. adversarios ad remota loca notoriè distantia vel non insignia faciunt evocari. Item Iudices, Conservatores, Delegatos, & Subdelegatos, qui scienter ad loca notoriè distantia vel non insignia partem citare

citare præsumunt, quique auctoritate litterarum apostolicarum contra aliquem citando vel aliàs procedunt ad instantiam aliqujus, si sibi constiterit illum ad cujus instantiam procedunt, eum vera re vel ipsius procuratorem esse qui in litteris apostolicis continetur. Si quis verò super rebus ad dotem spectantibus litteram apostolicam impetraverit, & illius auctoritate aliquem vel aliquos, cum quibus ratione dotis non habet aliquid quæstionis, fecerit fatigari, auctoritate præsentis Concilij eadem excommunicationis sententia qua superiùs nominati noverit se ligatum. De illis verò qui falsò se asserunt cruce signatos, cum non sint, & sic cruce signati litteras apostolicas impetrant, per quas aliquos fatigant laboribus & expensis, idem de illis qui privilegium cruce signatorum impetrant, ut sub illa forma, postquam iter arripuerint transmarinum, & ante iter arreptum, per illud privilegium aliquos faciant fatigari, talium abusorum absolutio-
ne, postquam parti læsæ plenè satisfecerint, suo Ordinario reservata, aliis pœnis à jure statutis eis nihilominus per suos Ordinarios vel illius quem indebitè vexaverint, si ibi reperti fuerint, infligendis. Hoc autem contra abusores litterarum Domini Papæ & Legatorum ipsius auctoritate præ-

418 CONCIL. AVENIONENSE.
sentis Concilij duximus statuendum, ejusdem sedis apostolicæ & Legatorum ipsius auctoritate in omnibus semper salva.

Vt beneficiati sine diocesani licentia non componant super decimis & aliis juribus Ecclesiarum suarum.

C A P. L X I I I.

I T E M sub interminatione anathematis prohibemus ne aliquis Rector, Vicarius, vel alius Clericus prædictarum Arclienensis, Aquensis, & Ebredunensis provinciarum super decimis vel aliis juribus debitis Ecclesiis parochialibus cum aliquibus Religiosis componere audeat sine auctoritate diocesani, vel jus uni Ecclesiæ debitum alteri audeat assignare.

Vt beneficiati res ecclesiasticas absque diocesani licentia, præterquam in certis casibus, non alienent. Et hoc sub certa pœna.

C A P. L X I V.

I T E M statuimus prohibentes ne aliquis cujuscunque status vel dignitatis existat, possessiones ecclesiasticas aut quæcumque alia jura immobilia alienet quocunque titulo in quascunque personas, cujuscunque status, conditionis, vel religionis, aut dignitatis existant, sine sui diocesani consensu.

lio & assensu, contractu hujusmodi irrito nihilominus existente. Qui verò contractum fecerit, proventus sui beneficij unius anni ipso facto amittat in perpetuam utilitatem ipsius beneficij ad dioecesani arbitrium convertendos. Addentes, quòd ubi possessiones steriles vel aliæ de consensu, ut præmittitur, dioecesani in emphytheosim perpetuam concedentur, dictas in emphytheosim pro acapito aut pro introitu nihil ultra recipere audeat quàm valeat census vel canon annuus vel pars unius anni fructuum quæ vel quiratione dominij retinetur. Salvis tamen circa alienationem hujusmodi consuetudinibus rationabilibus hæctenus observatis, quas non intendimus commutare.

In quo statu debeant dimitti beneficia, quando ad aliorum manus perveniunt præterquàm per mortem.

C A P. L X V.

T E M statuimus quòd si contingat aliquem aliquam Ecclesiam suam quomolibet dimittere sine morte, juxta æstimationem legitimam & ejusdem Ecclesiæ facultates relinquat ibidem in bonis mobilibus quòd personæ necessariæ ipsi Ecclesiæ & domui ejusdem inde possint vivere

D d ij

420 CONCIL. AVENIONENSE.
usque ad novos fructus & commodè sustentari, & onera interim Ecclesiæ incumbentia supportare, & animalia aratoria, & ornamenta Ecclesiæ, & suppellectilia consueta, quòdque successor quilibet omnia ornamenta ecclesiastica & universam domus supellectilem in pannis & aliis in illo statu conservet & meliori, si poterit, ac reddere teneatur, quo recipiet Ecclesiam supradictam.

De inventario bonorum ecclesiasticorum infra certa tempora faciundo.

C A P. L X V I.

IT E M statuimus quòd Priores Ecclesiarum, & Rectores seu gubernatores Hospitalium pauperum, & omnes alij beneficia ecclesiastica obtinentes, faciant inventarium cum publico instrumento, vel in Chartulario, quod penes Ecclesiam debeat remanere, de omnibus mobilibus & immobilibus bonis, scilicet instrumentis, privilegiis, vasis æneis & ferreis atque vernariis, in principio sui regiminis, infra sex menses. Et idem faciant instituti post primam synodum infra sex menses. Et qui prædicta non fecerit, in decima fructuum dicti beneficij puniatur, operi vel ornamentis aut in utilitatem perpetuam Ec-

CONCIL. AVENIONENSE. 421
clesiæ per Ordinarium applicanda.

De testamentis per beneficiatos secundum consuetudines laudabiles faciendis.

C A P. L X V I I.

I T E M statuta olim per prædecessores nostros edita super testamentis vel aliis voluntatibus per Prælatos vel beneficiatos alios faciendis ac consuetudines rationabiles hactenus in singulis provinciis observatas auctoritate præsentis Concilij approbamus, & in suo robore volumus permanere.

De statutis, bannis, & præconisationibus contra consuetudines Ecclesiæ editis.

C A P. L X V I I I.

I T E M statuimus quòd quicumque contra ecclesiasticas consuetudines antiquas rationabiles, approbatas, & hactenus pacifice observatas, statuta, banna, prohibitiones, vel præconisationes, aut præcepta scienter fecerit aut fieri procuraverit aut servari, vel facientibus vel servantibus in hoc consilium vel opem directè vel indirectè præstiterit, per diocesanos locorum aut Officiales vel procuratores eorum auctoritate præsentis Concilij moneantur ut infra unum mensem à tempore monitionis

D d iij

422 CONCIL. AVENIONENSE.
hujusmodi numerandum statuta, banna,
prohibitiones, præconisationes, & præ-
cepta hujusmodi cum effectu revocare de-
beant, ad consimilia nunquam ulterius
processuri. Alioquin excommunicationis
sententia, quam in iis scriptis ex nunc in
ipso ferimus, sint ligati.

*De contributione expensarum necessaria inter
omnes beneficiatos diocesis facienda.*

C A P. L X I X.

ITEM statuimus quòd si Archiepisco-
pus vel Episcopus aut aliquis Rector
alicujus Ecclesiæ civitatum vel diocesum
ac provinciarum prædictarum expensas ne-
cessarias fecerit in Legatis & Nunciis sedis
apostolicæ, expensæ illæ solvantur de com-
muni distributione Ecclesiarum civitatum
vel diocesum infra quas dictæ expensæ fue-
rint factæ. Et istæ expensæ semel in anno in
una synodo colligantur, nisi per sedem apo-
stolicam quæ Ecclesiæ solvere debeant fue-
rit ordinatum.

*Vt Iudæi utriusque sexus signa deferant per
quæ ab aliis discernantur.*

C A P. L X X.

ITEM decernimus quòd Iudæi masculi
à xiv. annis & supra deferant extra do-

mos in superiori veste, in pectore, signum rotæ, cujus rotunditas in quantitate sit trium vel quatuor digitorum, nisi sint in viagio constituti. Mulieres autem Iudææ à xii. annis & supra carnalia deferant extra domos. Si verò Iudæi quocunque prætextu contra fecerint, Christianorum eis participatio denegetur. Hac eadem pœna Iudæos decernimus compellendos ad satisfaciendum Ecclesiis pro decimis & oblationibus de domibus & possessionibus quas noscuntur in ipsarum parrochiis possidere.

Tunc sententia interdicti servetur, cum ab Ordinario data fuerit in mandatis.

C A P. L X X I.

IN singulis autem casibus supradictis, in quibus lata est sententia interdicti, tunc demum eam servari volumus & mandamus, cum ab Ordinario vel Officiali seu locatenentibus aut delegato datum fuerit in mandatis. Mandans autem diligenter advertat quòd tunc demum dictam sententiam mandet servari, quando illius loci dominus esset solus. Si verò plures fuerint pro indiviso dominium obtinentes, quorum aliquis recusat, alius verò est obedire paratus; tunc dominus superior, vel superiori proximus, si plures fuerint, vel ejus seu eo-

424 CONCIL. AVENIONENSE.
rum officiales requirantur & moneantur ut
infra unum mensem à die monitionis inan-
tea numerandum emendam fieri faciant &
fatisfactionem debitam super eis super qui-
bus dicta sententia est prolata. Quòd si non
fecerint, ex tunc prædictus Ordinarius,
Officialis, vel locumtenens seu delegatus
ejusdem, dictam interdicti sententiam man-
det & faciat per censuram ecclesiasticam
firmiter observari.

*Ad Iudeos Christiani non recurrant pro medi-
cina quacunque eorum capienda, nisi
maxima necessitas immineret.*

C A P. LXXII.

ITEM quia inter Christianos non sine
catholicæ fidei opprobrio adeo inva-
luit perniciosus abusus, ut ij qui Iudæorum,
utpote nostræ inimicorum fidei, foetidos
actus & opera spernere & abhorrere debe-
rent, ad ipsos Iudæos, qui se Physicos &
Surgicos asserunt, pro medicamentis imò
verius nocimentis indifferenter recurrunt,
propter quod eorundem Iudæorum servilis
status ultra metas erigitur, inflatur, & su-
perbit cœcitas, & ipsi fidem catholicam
parvipendunt, exinde familiaritates & con-
versationes multiplices, multorum ubique
incentivæ malorum, inter ipsos Christianos

CONCIL. AVENIONENSE. 425

& Iudæos prodeuntes, pluribus nefandis sceleribus, quæ reperiuntur perpetrata, causam creduntur verisimiliter præbuisse, & darent in posterum aliis sceleribus iis forsitan pejoribus occasionem sive causam, nisi salubris provisio talibus obviaret; idcirco nos, quibus debet esse cura diligens per omnia superni numinis religionem tueri, subditosque nostros à noxiis, quantum cum Deo possumus, præservare, statuimus ac etiam ordinamus ut amodo nullus Christianus nostrarum provinciarum, civitatum, & diocesum, cujusvis sexus, status, conditionis, vel dignitatis existat, in infirmitate sua vel aliàs Iudæum quemcunque Physicum vel Surgicum pro aliqua cujuscunque conditionis medicina vel medicamine sive cura recipiendis ab eodem adeat, requirat, & requiri faciat, nec etiam ipsius Iudæi ad eum sponte vel aliàs venientis aut mittentis recipere audeat per se per alium quovis exquisito colore medicinam, consilium, aliàs quam facturum fuerit sui curam, nisi patienti immineat periculum, & Christiani periti Medici, Physici, vel Surgici haberi commodè in præfato periculo copia non valeret. Interdicentes pari modo Iudæis utriusque sexus ut in curandis infirmitatibus Christianorum nullatenus se audeant immiscere. Qui autem hujusmodi

426 CONCIL. AVENIONENSE.
statuti extiterit violator; si Iudæus fuerit,
eidem communio fidelium subtrahatur;
Christianus verò, superioris sui arbitrio
puniatur.

*Cùm absolutio vel dispensatio in casibus præ-
sentis Concilij superiori non reservatur, per
Ordinarium vel per illum ad quem Ordina-
rius remittit impendi poterit & debet.*

C A P. L X X I I I.

ITEM adjicimus quòd in casibus ubi
dispensatio vel absolutio non reperire-
tur in ordinationibus præsentis Concilij se-
di apostolicæ specialiter vel aliter reserva-
ta, Episcopi pro suæ discretionis arbitrio
juxta negotij qualitatem & personarum
conditionem provideant & dispensent, aut
pro reconciliationis & absolutionis seu dis-
pensationis remedio remittant culpabiles
ad suum vel aliquem alium de prædictis
Metropolitanum, de quo sibi magis expe-
dire videbitur, & sicut illius saluti, de
cujus agetur excessu, pensatis tam negotij
quàm personæ circumstantiis, magis cre-
diderint opportunum.

IN QUORUM omnium fidem & testi-
monium nos Gasbertus Arelatensis, Ber-
trandus Ebredunensis, & Armandus A-
quensis Archiepiscopi supradicta statuta

CONCIL. AVENIONENSE. 427

publicari mandavimus in dicto provinciali Concilio & sigillorum nostrorum appensione muniri ad majorem rerum firmitatem & certitudinem pleniorum. Et nos siquidem Petrus Aurasicensis, Hugo Tricastriensis, Iacobus Tholonensis, Hugo Carpentoratensis, Iohannes Cavallicensis, Iohannes Massiliensis, Iohannes Avinionensis, Raterius Vasionensis Episcopi supradicti, prædictorum procuratorum interveniente consensu, omnia & singula in dictis statutis contenta grata habentes & rata, ideo prædictis statutis ad majus prædictorum testimonium sigilla nostra apponi fecimus & appendi.

Actum & datum in prædicto monasterio sancti Ruffi anno Domini millesimo trecentesimo tricesimo septimo, Indictione quinta, die tertia mensis Decembris, Pontificatus Sanctissimi Patris & Domini Nostri Benedicti divina providentia Papæ XII. anno tertio; præsentibus venerabilibus viris Dominis Petro Basconis juris civilis Professore, Petro Gervasij Vivariensis Albiensis Ecclesiarum Canonico, Durante Mercatore Rectore Ecclesiæ de Monte Clairano Caturcensis, Amalrico Saomine Clerico Vticensis diocesis, & Raimundo Astorgij Iurisperito Curia

428 CONCIL. AVENIONENSE.
Montifalbanensis, & pluribus aliis testibus
ad præmissa.

Ego verò Guillelmus de Benga Clericus Agennensis diocesis, publicus apostolica & imperiali auctoritate Notarius, predictorum statutorum editioni, ordinationi, lectioni, & recitationi unà cum supranominatis Dominis Archiepiscopis, Episcopis, procuratoribus, & testibus præfens fui, eaque ad requisitionem dictorum Dominorum Archiepiscoporum publicavi & in hanc formam publicam redegi, signumque meum ante subscriptionem meam & in quibuscunque conglutationibus superius factis consuetum apposui in testimonium veritatis.

F I N I S.